INESS Consult s.r.o.

ANALÝZA ADMINISTRATÍVNEHO ZAŤAŽENIA PODNIKATEĽOV VYPLÝVAJÚCEHO Z ČINNOSTI ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

Bratislava, december 2008

Obsah

Úvod 5

Prehľad kompetencií obcí a VÚC a ohodnotenie ich dopadu na administratívnu záťaž podnikania 7

Zákon č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov 21

Obce 21

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov 21

Vyššie územné celky 24

Zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov 24

Zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov 25

Vnútorná správa 25

Zákon č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov 26

Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií v znení neskorších predpisov 27

Zákon č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov 28

Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve v znení neskorších predpisov 29

Správa kultúry 31

Zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách v platnom znení 31

Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov 31

Zákon č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v platnom znení 33

Správa školstva 34

Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov 34

Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov 35

Správa daní a poplatkov 35

Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov 35

Daň z nehnuteľností 36

Daň z pozemkov 37

Daň zo stavieb 40

Daň z bytov 42

Oslobodenie od dane z nehnuteľností a zníženie dane z nehnuteľností 43

Daň za psa 46

Daň za užívanie verejného priestranstva 48

Daň za ubytovanie 49

Daň za predajné automaty 50

Daň za nevýherné hracie prístroje 51

Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta 52

Daň za jadrové zariadenie 53

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady 55

Daň z motorových vozidiel 58

Životné prostredie *63*

Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov 63

Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov 65

Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov 66

Nariadenie vlády SR č. 755/2004 Z.z. ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd 68

Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v platnom znení 68

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 408/2003 Z.z. o monitorovaní emisií a kvality ovzdušia v platnom znení 69

Zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v platnom znení 69

Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov 70

Zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov 72

Stavebný zákon *73*

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov 73

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona v platnom znení 80

Zdravotníctvo *80*

Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v platnom znení 80

Zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov 82

Zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách v znení neskorších predpisov 84

Doprava *85*

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov 85

Vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) 87

Zákon č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov 89

Zákon č. 164/1996 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov 90

Záver _____ *93*

Úvod

Súkromné podnikanie je základným stavebným kameňom každej trhovej ekonomiky. Na Slovensku v súkromnej sfére v roku 2008 pracovalo 67,1% pracujúcich[1] a podiel súkromného sektora na hrubom domácom produkte Slovenska dosahoval 90,6%[2].

Priaznivé podnikateľské prostredie je preto kľúčovým nástrojom nielen k rastu agregátnych ukazovateľov hospodárstva, ale aj k rastu životnej úrovne obyvateľov krajiny. Definícia priaznivého podnikateľského prostredia neexistuje. Napriek tomu možno vychádzať z predpokladov, že rozširovanie slobody podnikania prispieva k zlepšovaniu podnikateľského prostredia, a naopak, opatrenia smerujúce k obmedzovaniu slobody podnikania (a sem patrí aj zvyšovanie nákladov na podnikanie) predstavujú zhoršovanie podnikateľského prostredia. V každoročne aktualizovanej štúdii Svetovej banky *Doing Business*[3] sa Slovensko umiestnilo na 36. priečke spomedzi 181 ekonomík sveta, čo signalizuje, že na Slovensku je v porovnaní s inými krajinami stále priestor na zlepšovanie podnikateľského prostredia. Uvedomujúc si dôležitosť postavenie súkromného podnikania v hospodárstve, aj Vláda SR sa zaviazala vo svojom Programovom vyhlásení vlády SR[4] (2.2. Hospodárska politika, stať Podnikanie, investície a regionálny rozvoj) zlepšovať podnikateľské prostredie: *„Vláda SR zlepší podmienky pre rozvoj všetkých foriem podnikania, zvýšenú pozornosť bude venovať rozvoju segmentov služieb, osobitne s vysokou pridanou hodnotou, ktoré v súčasnosti na Slovensku nedosahujú potrebnú výkonnosť."*

Podnikanie na Slovensku ovplyvňujú faktory, z ktorých niektoré majú na podnikanie nepriamy dopad (napr. makroekonomický rámec pre podnikanie v SR), iné priamy (legislatívny rámec pre podnikanie, administratívne zaťaženie podnikania, finančné zaťaženie podnikateľských subjektov, zásahy do slobody podnikania a iné)[5].

Podnikateľskému prostrediu na Slovensku sa venovalo viacero analýz[6,7,8,9], táto štúdia je zameraná na tú časť zaťaženia podnikateľov, ktorá je definovaná činnosťou územnej samosprávy.

---

[1] http://www.cenastatu.sk/km-vss-paz/2008/Sk

[2] Resp. 95% po započítaní podnikov, kde má štát 51% väčšinu, ale manažérsku kontrolu majú súkromní vlastníci, údaj pre rok 2006, zdroj: Republiková únia zamestnávateľov a Podnikateľská aliancia Slovenska v spolupráci s vládou SR: Komplexný audit prekážok podnikania na Slovensku, Bratislava, 2006, str. 19

[3] http://www.doingbusiness.org

[4] Vláda SR: Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky, 2006,

[5] Republiková únia zamestnávateľov a Podnikateľská aliancia Slovenska v spolupráci s vládou SR: Komplexný audit prekážok podnikania na Slovensku, Bratislava, 2006

[6] *ibid*

Jej predmetom je detailná analýza (zmapovanie) všetkých funkcií, kompetencií a činností územnej samosprávy (na základe platnej legislatívy), ktoré sú alebo môžu byť potenciálnym zdrojom administratívneho zaťaženia pre podnikateľov (reportovacie povinnosti, regulácie, nariadenia, schvaľovacie konania, koncesie, apod.) a ohodnotenie stupňa ich administratívnej záťaže na podnikanie vyplývajúce z nutnosti naviazania finančných a ľudských zdrojov na plnenie úloh vyplývajúcich z danej kompetencie.

Územná samospráva, pozostávajúca z obcí a vyšších územných celkov, je ústavou garantovaná súčasť verejnej správy. Subjekty samosprávy sú samostatné, samosprávne a správne celky, povinnosti im možno ukladať iba zákonom. Orgány resp. inštitúcie samosprávy nie sú pri jej uskutočňovaní podriadené orgánom štátnej správy. Štát vykonáva iba akýsi „dohľad" nad zákonnosťou postupov samosprávy.
Inštitúcie samosprávy sú samostatnými právnickými osobami, ktoré disponujú vlastným majetkom, a na základe svojej činnosti majú vlastné príjmy a výdavky a môžu samostatne hospodáriť.

Vymedzenie pôsobnosti samosprávy je definované v Zákone č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (pozri nižšie).

Analýza je rozdelená podľa oblasti, v ktorých samospráva pôsobí na podnikateľské prostredie. Pri každej oblasti sú uvedené kompetencie obcí, resp. vyšších územných celkov.

V štúdii neuvádzame pokuty a penále, ktorých výšku pri nedodržaní ustanovení definujú jednotlivé zákony (napr. stavebný zákon, zákon o priestupkoch, zákon o odpadoch atď.).

[7] Združenie podnikateľov Slovenska: Hlavné bariéry podnikateľského prostredia v Slovenskej republike, Bratislava, 2002
[8] Zoznam platnej legislatívy ovplyvňujúcej podnikateľské prostredie, INESS – Inštitút ekonomických a spoločenských analýz, Bratislava, 2006
[9] http://www.betterregulation.sk/

Prehľad kompetencií obcí a VÚC a ohodnotenie ich dopadu na administratívnu záťaž podnikania

Metodológia: Stupeň administratívnej záťaže určujeme na základe odhadu, aký dopad bude mať vykonávanie kompetencie územnej samosprávy na podnikanie, konkrétne na nutnosť naviazať finančné a ľudské zdroje na plnenie úloh vyplývajúcich z danej kompetencie. Stupeň má odrážať výšku administratívnych nákladov, ktoré takáto kompetencia vyvoláva. Administratívne náklady sú pritom podmnožinou celkových nákladov regulácie. Okrem administratívnych nákladov regulácia vyvoláva ešte priame náklady (napr. samotná daň) a dlhodobé štrukturálne náklady vyplývajúce zo zmeny ekonomickej štruktúry regulačným zásahom. Tieto náklady však nie sú predmetom skúmania.

Stupnica má rozsah 1 až 5, pričom stupeň 5 znamená zanedbateľné alebo žiadne administratívne zaťaženie a stupeň 1 znamená vysoké administratívne zaťaženie (ekvivalent administratívneho zaťaženia vyplývajúceho z povinností spojených s platbou dane z príjmu). Pre určenie stupňa záťaže sú rozhodujúce dva faktory – počet podnikateľských subjektov, ktoré daná kompetencia zasiahne a rozsah povinností vyplývajúcich z tejto kompetencie pre jednotlivý podnikateľský subjekt. Administratívny stupeň záťaže danej kompetencie je potom výsledkom spolupôsobenia týchto dvoch faktorov. Jedná sa teda o aplikáciu princípu, ktorý využíva aj tzv. Standard Cost Model[10] avšak bez možnosti presnej kvantifikácie vzhľadom na chýbajúce počty zasiahnutých subjektov.

[10] *International Standard Cost Model Manual*, Standard Cost Model Network, < http://www.oecd.org/dataoecd/32/54/34227698.pdf >

Oblasť	Zákon	Kompetencia	Stupeň administratívnej záťaže
Vnútorná správa	**Zákon č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov**	Obec - má pri výkone preventívnych protipožiarnych kontrol v obci oprávnenie na vstup do objektov resp. zariadení podnikateľa, vykonávanie potrebných zisťovaní a úkonov, nazeranie do príslušnej dokumentácie podnikateľa, ďalej oprávnenie požadovať potrebné údaje a vysvetlenia a potrebnú súčinnosť od vedúcich a ostatných zamestnancov právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa..	**4**
	Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií v znení neskorších predpisov	Obec – má oprávnenie požadovať od podnikateľa – prevádzkovateľa podniku zaradeného do kategórie B informáciu o charaktere takejto jeho činnosti, o možných rizikách a opatreniach na ich zníženie, ako aj o požadovanom správaní dotknutej verejnosti v prípade vzniku závažnej priemyselnej havárie – povinnosť informovať obec vyplýva vyššie uvedeným podnikateľom priamo zo zákona, aj bez požiadania obce sú povinní ju informovať.	**4**
	Zákon č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov	Obec- má oprávnenie požadovať od podnikateľa, ktorý pôsobí na jej území, informácie o možnom nebezpečenstve, jeho rozsahu, spôsobe ochrany, evakuácie a likvidácii následkov a oprávnenie požadovať pravidelnú aktualizáciu týchto informácií, povinnosť podnikateľa vykonávať hlásnu službu pre obce, ktoré bezprostredne ohrozuje. Obec môže požadovať od podnikateľa, ktorý je prevádzkovateľom dopravných prostriedkov, zdravotníckych zariadení a prostriedkov alebo vývarovní, zásobovacích a stravovacích zariadení, rozhlasových a televíznych, energetických, vodárenských, a ubytovacích zariadení podieľať sa na	**5**

		vypracúvaní a plnení plánov dopravného, zdravotníckeho alebo zásobovacieho zabezpečenia a evakuácie.	
	Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve v znení neskorších predpisov	Podnikateľ je povinný oznámiť **obci** zvolanie zhromaždenia so všetkými prílohami podľa zákona, obec je oprávnená zhromaždenie zrušiť, presunúť termín aj miesto konania..	**5**
Správa kultúry	**Zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách v platnom znení**	Obec – oprávnenie pri zániku nadácie bez likvidácie na prechod majetku nadácie na obec, v ktorej má predmetná nadácia sídlo v prípade, ak neprechádza na inú nadáciu. Pri zániku nadácie s likvidáciou oprávnenie požadovať od likvidátora ponuku na prechod likvidačného zostatku obci v ktorej mala zrušená nadácia sídlo a na prijatie tohto likvidačného zostatku. V tomto prípade platí obmedzenie účelového použitia prijatého likvidačného zostatku.	**5**
	Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov	Obec- koordinácia budovania technickej infraštruktúry sídel s pamiatkovým územím, spolupôsobenie pri zabezpečovaní úprav uličného interiéru a uličného parteru, drobnej architektúry, historickej zelene, verejného osvetlenia a reklamných zariadení v súlade so zámermi na zachovanie a uplatnenie hodnôt pamiatkového územia, vedenie evidencie pamiatkového fondu na území obce. Určovanie podmienok zabezpečenia záujmov štátnej pamiatkovej starostlivosti, štátnej ochrany prírody a archeologických nálezov pri nepredvídaných nálezoch nájdených v rámci výkonu činností podľa stavebného zákona. V týchto prípadoch má obec vykonávajúca pôsobnosť stavebného úradu oprávnenie určiť podmienky zabezpečenia vyššie uvedených záujmov a v tejto súvislosti je oprávnená v zákonom stanovených prípadoch zmeniť alebo zrušiť stavebné povolenie a je oprávnená určiť, ako sa stavebníkovi uhradia náklady na prípravu a	**5**

		uskutočňovanie v prípade stavby, na ktorú bolo zo zákonom uvedených dôvodov stavebné povolenie zrušené.	
	Zákon č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v platnom znení	Podnikateľ má povinnosť oznámiť **obci** organizovanie verejného kultúrneho podujatia. vrátane všetkých zákonom stanovených príloh a rovnako aj zmien v oznámeniach. Obec má oprávnenie navrhnúť usporiadateľovi iné miesto na jeho konanie, než sa uvádza v oznámení, ak je takéto miesto mimo priestorov alebo priestranstiev, ktoré sa na takýto účel v obci obvykle používajú, alebo ide o miesto nebezpečné pre účastníkov	**4**
Správa školstva	**Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov**	Podnikateľ je povinný predložiť **obci** žiadosť s prílohami o udelenie súhlasu na zriadenie materskej školy, jazykovej školy, základnej umeleckej školy, školského zariadenie pre deti a žiakov do 15 rokov veku do siete. –území obce veku – povinná príloha k žiadosti o zaradenie do siete. V prípade záujmu zriadiť jazykovú školu alebo základnú umeleckú školu je zákonom predpísanou prílohou k žiadosti aj súhlas **samosprávneho kraja. Súhlas kraja** sa vyžaduje tiež pri záujme zriadiť na území školské zariadenie pre deti a žiakov nad 15 rokov veku – povinná príloha k žiadosti o zaradenie do siete.	**3**
	Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Samosprávny kraj - oprávnenie požadovať od riaditeľa základnej školy (teda aj súkromnej základnej školy, zriadenej právnickou osobou, alebo fyzickou osobou oprávnenou podnikať) údaje o záujme žiakov o štúdium na stredných školách.	**4**
	Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady		

	v znení neskorších predpisov		
Správa daní a poplatkov	**Daň z nehnuteľností**	Obec - výkon správy dane z nehnuteľností – oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, vyrubovanie dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**2**
	Daň z pozemkov	Obec - výkon správy dane z pozemkov – oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie určenia hodnoty pozemku za m2, oprávnenie znížiť alebo zvýšiť ročnú sadzbu dane z pozemkov podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti, oprávnenie určiť sadzby dane rôzne pre jednotlivé druhy pozemkov alebo pre jednotlivé katastrálne územia, vyrubovanie dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane z pozemkov.	**2**
	Daň zo stavieb	Obec - výkon správy dane zo stavieb – oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie znížiť alebo zvýšiť ročnú sadzbu dane z pozemkov podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti, oprávnenie určiť sadzby dane rôzne pre jednotlivé druhy stavieb, pri viacpodlažných stavbách oprávnenie určiť podľa miestnych podmienok v obci alebo v jej jednotlivej časti určiť príplatok za podlažie, resp. oslobodenie časti stavby od dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**2**
	Daň z bytov	Obec - výkon správy dane z bytov – oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie znížiť alebo zvýšiť ročnú sadzbu dane z bytov podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti, oprávnenie určiť sadzby dane z bytov rôzne pre jednotlivé katastrálne územia, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**4**
	Daň za psa	Obec - výkon správy dane za psa, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie	**4**

		obce určovať sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií spojených s predmetom dane, splátky dane, lehotu splatnosti splátok dane, spôsoby preukazovania vzniku a zániku daňovej povinnosti, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od dane alebo zníženia dane a spôsob vyberania dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	
	Daň za užívanie verejného priestranstva	Obec - výkon správy dane za užívanie verejného priestranstva, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie určovať sadzbu dane, resp. určovať rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, oprávnenie určovať osobitné spôsoby užívania verejných priestranstiev, oprávnenie určovať podrobnosti, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti, spôsoby vyberania dane, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti, oprávnenie vyrubiť daň, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**4**
	Daň za ubytovanie	Obec - výkon správy dane za ubytovanie, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie určiť náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti platiteľa dane, sadzbu dane, rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane, spôsob vyberania dane, náležitosti potvrdenia o zaplatení dane, lehoty a spôsoby jej odvodu obci, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**3**
	Daň za predajné automaty	Obec - výkon správy dane za predajné automaty, oprávnenie vyrubiť daň, sadzbu dane prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, spôsob vyberania dane, rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane, jej náležitosti a spôsob identifikácie predajných automatov, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti	**3**

		splátok dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	
	Daň za nevýherné hracie prístroje	Obec- správca dane za nevýherné hracie prístroje, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie vyrubiť daň, oprávnenie určiť sadzbu dane prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, spôsob vyberania dane, rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane, jej náležitosti, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, spôsob identifikácie nevýherných hracích prístrojov, prípadné oslobodenia od dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**4**
	Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta	Obec- správca dane za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie vyrubiť daň, oprávnenie určiť sadzbu dane (aj paušálnou sumou za vjazd motorovým vozidlom do historickej časti mesta bez ohľadu na počet dní zotrvania v tejto časti mesta), prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, a spôsob vyberania dane, ako aj podmienky vyberania paušálnej sumy dane, podrobnosti, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**3**
	Daň za jadrové zariadenie	Obec – správca dane za jadrové zariadenie, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie vyrubiť daň, oprávnenie určiť sadzbu dane, oprávnenie určiť začlenenie obce do pásma rozhodujúceho pre určenie sadzby dane, oprávnenie určiť podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od tejto dane a podmienky uplatnenia oslobodenia od tejto dane, oprávnenie požadovať zaplatenie splatnej dane.	**5**
	Miestny poplatok za	Obec- správca miestneho poplatku za komunálne odpady	**3**

	komunálne odpady a drobné stavebné odpady	a drobné stavebné odpady, oprávnenie požadovať splnenie oznamovacej povinnosti od poplatníka, oprávnenie určiť osobu oprávnenú vyberať poplatok od poplatníka, oprávnenie určiť sadzbu – resp. výšku poplatku, dĺžku obdobia, na ktoré určuje poplatok, vznik a zánik povinnosti platenia poplatku, ohlasovaciu povinnosť o vzniku a zániku poplatkovej povinnosti, splatnosť poplatku, hodnoty koeficientu, pri množstvovom zbere spôsob, formu, miesto na zaplatenie poplatku, prípady, keď možno žiadať zníženie alebo odpustenie poplatku a spôsob a lehotu na uplatnenie zníženia alebo odpustenia, ako aj ďalšie nevyhnutné náležitosti vyberania poplatku, oprávnenie požadovať zaplatenie splatných poplatkov.	
	Daň z motorových vozidiel	Vyšší územný celok - správca dane z motorových vozidiel, oprávnenie požadovať splnenie ohlasovacej povinnosti od daňovníka, oprávnenie určovať sadzby dane, oprávnenie vyrubiť daň, oprávnenie určiť platenie preddavkov na daň inak – zo zákonných dôvodov, resp. na základe žiadosti daňovníka.	**2**
Životné prostredie	**Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov**	Obec - oprávnenie uložiť vlastníkovi dreviny vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie, alebo nariadiť výrub dreviny, rovnako má oprávnenie rozhodovať o udelení súhlasu s vyrúbaním dreviny na základe žiadosti a označovať dreviny, na ktorých výrub bol udelený súhlas a miesto a podmienky náhradnej výsadby, resp. výšku finančnej náhrady, ak nemožno uskutočniť náhradnú výsadbu. Obec rovnako dáva vyjadrenie k vydaniu povolenia na výrub drevín podľa zákona o pozemných komunikáciách, dáva súhlas na umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde.	**4**
	Zákon č. 24/2006 Z.z. o	Obec - dotknutá na základe zámeru právnickej osoby alebo	**4**

	posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov	fyzickej osoby podnikateľa, oprávnená predkladať pripomienky k zámeru, ktorý bol predložený v procese tzv. „posudzovania navrhovaných činností a ich zmien“ a je povinná vypracovať stanovisko k správe o hodnotení takéhoto zámeru.	
	Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov	Obec - rozhoduje vo veciach povolenia na odber povrchových vôd a podzemných vôd a ich iné užívanie ako na potreby jednotlivých občanov (domácností) a vo veciach povolenia na uskutočnenie, zmenu a odstránenie vodných stavieb, ktoré súvisia s týmto odberom. Rovnako obec rozhoduje vo veciach, vo veciach, v ktorých je príslušná povoľovať vodnú stavbu, ako aj v ostatných vodohospodárskych veciach týkajúcich sa tejto vodnej stavby a rozhoduje vo veciach uloženia opatrení na odstránenie škodlivého stavu pri poškodení verejnej kanalizácie alebo verejného vodovodu, prípadne pri ohrození ich prevádzky. Do kompetencií obce patrí vydávanie vyjadrení k vodnej stavbe a to v prípadoch, v ktorých je príslušná vydať povolenie, a vyjadrenie k stavbe rodinného domu, k stavbe na individuálnu rekreáciu a na domové žumpy.	**4**
	Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v platnom znení	Obec - kontroluje dodržiavanie pri zákonom vymedzených povinnostiach prevádzkovateľov malých zdrojov (konkrétne uvádzanie do prevádzky a prevádzkovanie zdrojov v súlade s dokumentáciou a s podmienkami určenými obcou, umožnenie prístupu zamestnancom inšpekcie a obce alebo týmito orgánmi povereným osobám ku zdrojom na účel zistenia množstva znečisťujúcich látok a kontroly zdroja a jeho prevádzky a predkladanie potrebné podklady, vedenie prevádzkovej evidenciu o zdrojoch, neprekračovanie tmavosti dymu. Obec rovnako vydáva súhlas na vykonávanie činností uvedených v zozname, vydávanom Ministerstvom životného prostredia vo vestníku, pričom je obec oprávnená určiť podmienky prevádzkovania malých zdrojov. Rovnako obec vydáva súhlas	**4**

		na vydanie rozhodnutí o povolení stavieb malých zdrojov vrátane ich zmien a na ich užívanie, pričom môže určiť podmienky prevádzkovania malých zdrojov. Obec vydáva súhlas na zmeny používaných palív a surovín, na zmeny technologických zariadení malých zdrojov a na zmeny ich využívania a na ich prevádzku po vykonaných zmenách, pričom môže určiť podmienky prevádzkovania malých zdrojov. Obec rovnako ukladá prevádzkovateľom malých zdrojov opatrenia na nápravu, Do kompetencií obce patrí i oprávnenie ustanoviť všeobecne záväzným nariadením zóny s obmedzením prevádzky mobilných zdrojov. Obec určuje rozsah a požiadavky vedenia prevádzkovej evidencie malých zdrojov, vydáva súhlas na inštaláciu technologických celkov patriacich do kategórie malých zdrojov, na ich zmeny a na ich prevádzku, ak ich povoľovanie nepodlieha stavebnému konaniu a rovnako obec je oprávnená nariadiť zastavenie prevádzky malého zdroja, ak sa prevádzkuje bez takéhoto súhlasu.	
	Zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v platnom znení	Obec – oprávnenie rozhodnúť o dočasnom obmedzení alebo zákaze užívanie pitnej vody na iné účely, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v obci v čase jej nedostatku, Obec rovnako vydáva stanovisko v konaní o povolenie osobitného užívania vôd, zmene alebo zrušení, o povolenie zhotoviť, zmeniť alebo zrušiť vodnú stavbu a uviesť ju do prevádzky alebo ju z nej vyradiť.	**5**
	Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov	Obec - ustanovovanie podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi a elektroodpadmi z domácností. Obec je vždy účastníkom konania o o udelenie súhlasu na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov, konania o udelenie súhlasu na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov, konania o udelenie	**3**

		súhlasu na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov, konania o zmene a rekonštrukcii zariadení na zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov a zber odpadov alebo ich častí, konania o povolenie na uzavretie skládky odpadov alebo jej časti, vykonanie jej rekultivácie a jej následné monitorovanie, dekontamináciu, zneškodňovanie použitých polychlórovaných bifenylov alebo kontaminovaných zariadení. Obec je oprávnená požadovať od každého, kto je držiteľom komunálneho odpadu alebo drobného stavebného odpadu, alebo nakladá s komunálnymi odpadmi alebo drobnými stavebnými odpadmi na území obce, informácie potrebné na zostavenie a aktualizáciu programu zneškodňovania a rovnako sa obec k dotknutým podnikateľom takto vypracovanému programu vyjadruje.	
	Zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov	Obec – oprávnenie na žiadosť nahliadnuť a skontrolovať podklady slúžiace na výpočet poplatku za uloženie odpadu.	**4**
Stavebný zákon	**Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov**	Vyšší územný celok – schvaľovanie územného plánu regiónu. Obec - schvaľovanie územného plánu obce- resp. zóny. rozhodnutie o umiestnení stavby, Rozhodovanie o využití územia, rozhodovanie o chránenom území alebo o ochrannom pásme a rozhodovanie rozhodnutie o stavebnej uzávere v územnom konaní. Vykonávanie kompletných pôsobností stavebného úradu v stavebnom, kolaudačnom a vyvlastňovacom konaní. Vykonávanie komplexných povinností orgánu štátneho stavebného dohľadu.	**2**
	Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z.z. ktorou sa	Obec - vydávanie stanovísk, vyjadrení, súhlasu, posúdenia alebo iných opatrení, ktoré sú nevyhnutnou prílohou k návrhu na vydanie územného rozhodnutia, k žiadosti o stavebné povolenie ako aj k so žiadosťou o povolenie terénnych úprav,	**4**

	vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona v platnom znení	ako aj k návrhu na povolenie zmeny v užívaní stavby, ktorá nie je spojená so zmenou stavby.	
Zdravotníctvo	**Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v platnom znení**	Samosprávny kraj - oprávnenie na vydávanie povolenia na prevádzkovanie ambulancie, zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, stacionára, polikliniky, agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti, zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, všeobecnej nemocnice, liečebne, hospicu, domu ošetrovateľskej starostlivosti ako aj mobilného hospicu. Samosprávny kraj rovnako určuje poskytovateľa zdravot. starostlivosti osobe pri odmietnutí jej návrhu na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, schvaľuje biomedicínsky výskum v zdravotníckom zariadení ambulantnej starostlivosti, zabezpečuje zastupovanie v prípade potreby poskytovania zdravotnej starostlivosti iným poskytovateľom a pri dočasnom pozastavení povolenia, vydáva povolenia a iné rozhodnutia vo veciach ustanovených zákonom, určuje rozsah zdravotného obvodu vrátane zoznamov obcí, menného zoznamu ulíc, prípadne popisných čísel domov.	**3**
	Zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov	Samosprávny kraj - oprávnenie vydávať povolenie na prevádzkovanie poskytovania zdravotnej starostlivosti na základe žiadosti oprávnenej osoby, po splnení podmienok stanovených zákonom. Samosprávny kraj rovnako schvaľuje ordinačné hodiny zdravotníckeho zariadenia a vydáva i rozpis vykonávania lekárskej služby prvej pomoci.	**3**
	Zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch,	Obec - vydávanie stanoviska, ktoré je zákonom stanovenou prílohou žiadosti o povolenie na prevádzkovanie prírodných liečebných kúpeľov alebo kúpeľných liečební. Obec na ktorej území sa prírodný liečivý zdroj alebo prírodný minerálny zdroj	**4**

	kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách v znení neskorších predpisov	nachádza je rovnako vždy dotknutým orgánom v konaní o vydanie povolenia využívať zdroj, ktoré sa uskutočňuje pred Štátnou kúpeľnou komisiou.	
Doprava	**Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov**	Obec - vykonávanie pôsobnosti špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie a účelové komunikácie a vykonáva štátny odborný dozor v tejto oblasti. Obec rovnako určuje so súhlasom dopravného inšpektorátu použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľuje vyhradené parkoviská v jej území. Obec určuje rozsah povinností vlastníkov, správcov a užívateľov nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v zastavanom území a hraničia s cestou alebo miestnou komunikáciou.	**3**
	Vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon)	Samosprávny kraj - oprávnenie vydávať povolenie na zvláštne užívanie diaľnic, ciest II. a III. triedy . Obec- vydávanie povolenia na zvláštneho užívania miestnych komunikácií. Obec resp. samosprávny kraj sú rovnako oprávnené na vydávanie súhlasu pre stavebnú činnosť, ktorá by mohla ohroziť diaľnice, cesty a miestne komunikácie alebo premávku na nich alebo ktorá by realizáciou a umiestnením stavieb bránila v potrebnej modernizácii dotknutého úseku komunikácie, sťažovala strojovú údržbu alebo zhoršovala podmienky bezpečnej a plynulej premávky na komunikáciách.	**4**
	Zákon č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov	Samosprávny kraj - udeľovanie a odnímanie dopravnej licencie na vnútroštátnu pravidelnú autobusovú dopravu, schvaľuje cestovné poriadky vnútroštátnej autobusovej dopravy, uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme a poskytuje dopravcovi náhradu preukázanej straty. Obec - udeľuje a odníma dopravnú licenciu na autobusovú linku nepresahujúcu územie obce, dáva v konaní o udeľovaní dopravnej licencie na vnútroštátnu a medzinárodnú autobusovú dopravu súhlas na zastavovanie v obci na zriadenej zastávke a	**4**

		určuje stanovištia vozidlám dopravcov mimo ich priestorov v obci, schvaľuje cestovný poriadok autobusovej linky nepresahujúcej územie obce a uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme. Obec je rovnako oprávnená vymedziť časť verejnej pozemnej komunikácie ako stanovište vozidiel taxislužby a vyznačiť tento priestor dopravnou značkou a ustanoviť prevádzkový poriadok týchto stanovíšť, ktorý upravuje v súlade s miestnymi podmienkami prevádzku na stanovišti taxislužby.	
	Zákon č. 164/1996 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov	Obec- schvaľuje cestovný poriadok električkovej, trolejbusovej, špeciálnej alebo lanovej dráhy.	**5**

Zákon č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

V zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 tohto zákona samosprávnymi územnými celkami Slovenskej republiky sú obce a vyššie územné celky. Územné celky sa vytvárajú za účelom výkonu správnych funkcií štátu a jeho orgánov a výkonu samosprávy. Správnymi celkami Slovenskej republiky sú kraje a okresy. Obce sa za správne celky považujú v tom prípade, ak vykonávajú štátnu správu podľa osobitných zákonov (tzv. „prenesený výkon štátnej správy“). Nariadením vlády č. 258/1996 Z.z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy v platnom znení, je určený zoznam obcí tvoriacich jednotlivé okresy.

Obce

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

V súlade so znením § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov *obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.*

S ohľadom na lokálne pôsobenie právnických osôb ako aj fyzických osôb – podnikateľov - je pre tieto osoby dôležité poznať rozsah a obsah právomocí obcí pri výkone samosprávy, nakoľko tieto priamo a nepriamo ovplyvňujú ich podnikateľské aktivity nielen na území konkrétnej obce, ale aj v regionálnom či dokonca širšom význame.

Obec však nevystupuje, resp. nepôsobí, iba ako orgán výkonu samosprávy, ale rovnako vykonáva kompetencie, ktoré sú jej v zmysle platnej legislatívy uložené, aj v rámci preneseného výkonu štátnej správy.

Hlavnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Základné kompetencie obce pri výkone samosprávy vymedzuje § 4 ods. 3 toho istého zákona nasledovne:

a) výkon úkonov súvisiacich s riadnym hospodárením s hnuteľným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,

b) zostavovanie a schvaľovanie rozpočtu obce a záverečného účtu obce,

c) rozhodovanie vo veciach **miestnych daní a miestnych poplatkov a výkon ich správy**,

d) **usmerňovanie ekonomickej činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis**, **vydávanie súhlasu, záväzného stanoviska, stanoviska alebo vyjadrenia k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydávanie záväzných stanovísk k investičnej činnosti v obci,**

e) utváranie účinného systému kontroly a vytváranie vhodných organizačných, finančných, personálnych a materiálnych podmienok na jeho nezávislý výkon,

f) zabezpečovanie výstavby a údržby a **výkon správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev,** obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, **kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,**

g) zabezpečovanie verejnoprospešných služieb, najmä **nakladania s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavania čistoty v obci, správy a údržby verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovania vodou, odvádzania odpadových vôd, nakladania s odpadovými vodami zo žúmp a miestnej verejnej dopravy,**

h) utváranie a ochrana zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce obyvateľov obce, ochrana **životného prostredia, ako aj utváranie podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie,** kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,

i) plnenie **úloh na úseku ochrany spotrebiteľa a utváranie podmienok na zásobovanie obce; určovanie nariadením pravidiel času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravovanie trhovísk,**

j) **obstarávanie a schvaľovanie územnoplánovacej dokumentácie sídelných útvarov a zón, koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce, obstarávanie a schvaľovanie programov rozvoja bývania a spolupôsobenie pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,**

k) vykonávanie vlastnej investičnej činnosti a podnikateľskej činnosti v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,

l) zakladanie, zriaďovanie, zrušovanie a kontrola podľa osobitných predpisov svojich rozpočtových a príspevkových organizácií, iných právnických osôb a zariadení,

m) organizovanie hlasovania obyvateľov obce o dôležitých otázkach života a rozvoja obce,
n) **zabezpečovanie verejného poriadku v obci; nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste,**
o) **zabezpečovanie ochrany kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov a starostlivosť o zachovanie prírodných hodnôt,**
p) plnenie úloh na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,
r) vykonávanie osvedčovania listín a podpisov na listinách,
s) vedenie obecnej kroniky v štátnom jazyku, prípadne aj v jazyku národnostnej menšiny.

V súlade s ustanovením § 4 ods. 4 tohto zákona platí, že každá pôsobnosť vykonávaná samosprávnym orgánom je originálna, pokiaľ zákon výslovne neustanovuje, že sa jedná o prenesený výkon štátnej správy samosprávnym orgánom. Rozdiel je v samotnom procese vykonávania vyššie uvedených pôsobností.
Pri výkone samosprávnej (originálnej) pôsobnosti je samosprávny orgán viazaný ústavou, zákonmi, atď., ale samotný výkon pôsobností už podlieha len jeho rozhodovacej právomoci a regulácii vlastnými všeobecne záväznými nariadeniami (ktoré nesmú byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom). Do tejto činnosti môže štát zasahovať len spôsobom ustanoveným zákonom. V rámci konania v samosprávnych veciach rozhoduje samostatne, vo vlastnom záujme a v rámci vlastnej zodpovednosti.
Pri prenesenom výkone štátnej správy je orgán samosprávy len akýmsi „mechanickým vykonávateľom daných pôsobností“, ktoré však naďalej sú pôsobnosťami štátneho orgánu. Samosprávny orgán je tu viazaný okrem ústavy, zákonov atď., aj ďalšími podzákonnými právnymi normami – vyhláškami, nariadeniami, smernicami vydanými príslušnými orgánmi štátnej správy. K vydávaniu všeobecne záväzných nariadení v rámci preneseného výkonu štátnej správy je obec oprávnená len na základe výslovného splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. V tomto prípade koná v mene a v záujme štátu.

Vyššie územné celky

Zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov

V zmysle zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov sa samosprávny kraj ako samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky v súlade so znením § 4 ods. 1) tohto zákona pri výkone samosprávy stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

Pri tejto činnosti samosprávny kraj najmä:
- zabezpečuje tvorbu a plnenie programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja územia samosprávneho kraja,
- vykonáva plánovacie činnosti týkajúce sa územia samosprávneho kraja,
- **obstaráva, prerokúva a schvaľuje územnoplánovacie podklady samosprávneho kraja a územné plány regiónov**,
- podieľa sa na tvorbe a ochrane životného prostredia,
- obstaráva a schvaľuje program rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb a spolupracuje s obcami a inými právnickými a fyzickými osobami pri výstavbe zariadení a bytov určených na poskytovanie sociálnych služieb,
- utvára podmienky na rozvoj zdravotníctva,
- utvára podmienky na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúrnych hodnôt a kultúrnych aktivít a stará sa o ochranu pamiatkového fondu,
- **utvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu a koordinuje tento rozvoj**,
- **spolupracuje s obcami pri tvorbe programov sociálneho a ekonomického rozvoja obcí**,
- vykonáva ďalšie pôsobnosti ustanovené osobitnými zákonmi.

Pojem samospráva vyjadruje fakt, že správu vecí verejných vykonáva verejnoprávny subjekt, ktorý je odlišný od štátu. Rovnako ako obce i samosprávne kraje sú pri výkone samosprávnej (originálnej) pôsobnosti viazané ústavou, zákonmi, atď., ale samotný výkon pôsobností podlieha jeho rozhodovacej právomoci a regulácii prostredníctvom vlastných všeobecne záväzných nariadení, ktoré nesmú byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými

zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. V rámci preneseného výkonu štátnej správy je orgán samosprávy akousi „predĺženou rukou štátu“ pri výkone jeho pôsobností – teda pôsobností štátneho orgánu. Samosprávny orgán je tu viazaný okrem ústavy, zákonov atď., aj ďalšími podzákonnými právnymi normami – vyhláškami, nariadeniami, smernicami vydanými príslušnými orgánmi štátnej správy. K vydávaniu všeobecne záväzných nariadení v rámci preneseného výkonu štátnej správy je samosprávny kraj rovnako oprávnený len na základe výslovného splnomocnenia zákonom a v jeho medziach.

Zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov

Nadobudnutím účinnosti zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len ako *„kompetenčný zákon“)* sa na orgány samosprávy obcí, miest a samosprávnych krajov preniesol výkon širokého spektra kompetencií, ktoré boli do doby účinnosti tohto zákona vykonávané orgánmi štátu (ministerstvá, krajské úrady, okresné úrady).

Na samosprávne kraje a obce prešli niektoré právomoci napríklad na úseku pozemných komunikácii, dráh, cestnej dopravy, civilnej ochrany, sociálnej pomoci, územného plánovania, školstva, telesnej kultúry, divadelnej činnosti, múzeí a galérií, osvetovej činnosti, knižníc, zdravotníctva, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu.

Na obce prešla konkrétne napríklad pôsobnosť stavebného úradu, či pôsobnosť schvaľovania ordinačných hodín neštátnych zdravotníckych zariadení.

Vnútorná správa

Zákon č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov

V súlade so znením § 23 ods. tohto zákona obec v oblasti ochrany pred požiarmi

- vykonáva preventívne protipožiarne kontroly, za účelom preverovania dodržiavania povinností ustanovených v tomto zákone tak všeobecne zo strany obyvateľov obce ako aj podnikateľov, pôsobiacich v území obce,
- rozhodnutím ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo k sťaženiu záchrany osôb a majetku a kontroluje plnenie týchto opatrení,
- rozhoduje o vylúčení veci z používania,
- určuje veliteľa zásahu.

Obec v rámci kompetencií vymedzených týmto zákonom v zmysle § 9 ods. 5 zabezpečuje prostredníctvom preventivára požiarnej ochrany obce plnenie, organizovanie a vyhodnocovanie preventívnych protipožiarnych kontrol v obci, ktoré sa môžu uskutočňovať aj v priestoroch, ktoré sú vlastnené podnikateľmi, prípadne používané na podnikateľské účely a nachádzajú sa na území obce.

V zmysle znenia ustanovení § 4 vyššie uvedeného zákona sú podnikatelia povinní **umožniť** orgánu vykonávajúcemu štátny požiarny dozor a obci **vstup do objektov a priestorov na účely vykonania kontroly plnenia povinností na úseku ochrany pred požiarmi**, **poskytovať mu požadované doklady, dokumentáciu ochrany pred požiarmi a súvisiace podklady a informácie**.

Členovia kontrolných skupín obce vykonávajú preventívne protipožiarne kontroly na území obce a to najmenej raz za 5 rokov (ak nebezpečenstvo vzniku požiarov kontrolovaných stavieb v obci nevyžaduje kratšiu lehotu), ktorých obsahom je preverovanie dodržiavania osobitných predpisov a to najmä

a) dokumentácia ochrany pred požiarmi,
b) vykonávanie školenia a odbornej prípravy o ochrane pred požiarmi,
c) skladovanie horľavých látok,
d) stav prístupových ciest k rozvodným zariadeniam elektrickej energie, plynu a vody, stav únikových ciest a ich označenia,

e) vybavenie objektov hasiacimi prístrojmi a inými vecnými prostriedkami ochrany pred požiarmi,
f) umiestnenie a inštalácia tepelných, elektrických, elektrotepelných, plynových a iných spotrebičov.

Súčasťou preventívnych protipožiarnych kontrol je tiež oboznamovanie vlastníkov objektov alebo iných osôb s požiadavkami na ochranu pred požiarmi a poskytovanie odbornej pomoci.
Pri vykonávaní vyššie uvedených preventívnych protipožiarnych kontrol sú členovia kontrolných skupín oprávnení vstupovať do objektov, zariadení, vykonávať potrebné zisťovania a úkony, nazerať do príslušnej dokumentácie, požadovať potrebné údaje a vysvetlenia a potrebnú súčinnosť od vedúcich a ostatných zamestnancov právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa a fyzických osôb.
Obec upozorňuje prostredníctvom kontrolných skupín obce pri vykonávaní preventívnych protipožiarnych kontrol fyzické osoby a príslušných zamestnancov právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa - na zistené nedostatky, požaduje ich odstránenie bez zbytočného odkladu a na tieto účely poskytuje potrebné informácie a vysvetlenia. Nedostatky, ktoré nemožno odstrániť bez zbytočného odkladu, kontrolné skupiny obce oznamujú obci, ktorá rozhodnutím uloží lehoty na odstránenie nedostatkov. Dotknuté osoby sú následne povinné **splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov uložené** orgánom vykonávajúcim štátny požiarny dozor alebo **obcou v určených lehotách**.

Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií v znení neskorších predpisov

Uvedený zákon upravuje podmienky a postup pri prevencii závažných priemyselných havárií v podnikoch s prítomnosťou vybraných nebezpečných látok a pripravenosť na ich zdolávanie a obmedzovanie ich následkov na život a zdravie ľudí, životné prostredie a majetok v prípade ich vzniku.
Podnikateľ, prevádzkovateľ podniku zaradeného v zmysle ustanovení § 4 ods. 3 tohto zákona do kategórie B, je povinný zaslať informácie a podľa potreby aj opakovane informovať obec, ktorá môže byť dotknutá závažnou priemyselnou haváriou súvisiacou s jeho činnosťou, o charaktere tejto činnosti, o možných rizikách a opatreniach na ich zníženie, ako aj o požadovanom správaní dotknutej verejnosti v prípade vzniku závažnej priemyselnej havárie a spolupracovať s dotknutou obcou a podľa potreby aj s ďalšími orgánmi zúčastňujúcimi sa na

zdolávaní závažných priemyselných havárií podľa osobitných predpisov (napríklad v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov

Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok, sú okrem iného povinné:
- poskytovať obciam, na ktorých území pôsobia, informácie o možnom nebezpečenstve, jeho rozsahu, spôsobe ochrany a likvidácii následkov a tieto pravidelne aktualizovať,
- spolupracovať s obvodnými úradmi a obcami pri riešení ochrany obyvateľstva,
- vykonávať hlásnu službu pre obce, ktoré bezprostredne ohrozujú,
- plánovať a pri mimoriadnej udalosti vyhlásiť a uskutočniť evakuáciu svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a neodkladne o tom informovať obec, na ktorej území pôsobia,
- poskytnúť pri príprave na civilnú ochranu a pri mimoriadnych udalostiach obciam vecné prostriedky, ktoré vlastnia alebo užívajú,

Uvedené právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia - pri vzniku mimoriadnej udalosti vyhlasujú režim ohrozenia života a neodkladne o tom informujú obec, na ktorej území pôsobia.

Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia, ktorí sú prevádzkovateľmi dopravných prostriedkov, zdravotníckych zariadení a prostriedkov alebo vývarovní, zásobovacích a stravovacích zariadení, sú povinní na požiadanie obce podieľať sa na vypracúvaní a plnení plánov dopravného, zdravotníckeho alebo zásobovacieho zabezpečenia evakuácie.

Právnické osoby a fyzické osoby, ktoré prevádzkujú rozhlasové a televízne vysielanie, sú povinné na požiadanie obce bezplatne poskytnúť nevyhnutný čas na odvysielanie informácií civilnej ochrany.

Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia, ktorí vlastnia alebo prevádzkujú energetické, tepelné, vodárenské, kanalizačné siete alebo sústavy, sú povinní na výzvu obce bezodplatne poskytnúť informácie na vypracovanie plánov ochrany obyvateľstva a na výzvu obce podieľať sa na vypracúvaní a plnení plánov ochrany obyvateľstva.

Právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú zariadenia určené na ubytovanie alebo ktoré umožňujú dočasný pobyt osôb, sú povinné na vyzvanie obce podieľať sa na vypracúvaní plánu ubytovania evakuovaných osôb v obci a po vyhlásení evakuácie zabezpečiť umiestnenie plánom určeného počtu evakuovaných osôb.

Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia sú pre potreby evakuácie povinné poskytnúť obciam na ktorých území pôsobia, údaje o druhoch a počtoch zvierat, ktoré vlastnia.

Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve v znení neskorších predpisov

Ustanovenie § 1 tohto zákona dáva občanom právo pokojne sa zhromažďovať. I keď na prvý pohľad toto právo, keďže je zaručované občanom – teda fyzickým osobám - s činnosťou podnikateľov priamo nesúvisí, môže byť podnikateľ zvolávateľom zhromaždenia občanov a to v súvislosti s ustanovením § 2 tohto istého zákona, ktoré stanovuje, že výkon tohto práva slúži občanom na využívanie slobody prejavu a ďalších ústavných práv a slobôd, na výmenu informácií a názorov a na účasť na riešení verejných a iných spoločných záležitostí vyjadrením postojov a stanovísk. Za zhromaždenie sa podľa vyššie uvedeného zákona považujú aj pouličné sprievody a manifestácie.

I keď zhromaždenia nepodliehajú predchádzajúcemu schváleniu, v prípade, že podnikateľ takéto zhromaždenie zvolá (napríklad v akejkoľvek súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou) má v zmysle ustanovení § 4 ods. 1 tohto zákona povinnosť zvolané zhromaždenie **písomne oznámiť obci** tak, aby obec oznámenie dostala aspoň 5 dní vopred, najskôr však 6 mesiacov predo dňom jeho konania. Obec môže v odôvodnených prípadoch prijať oznámenie aj v kratšej lehote. **Za právnickú osobu predloží oznámenie ten, kto je v tejto veci splnomocnený konať v jej mene.** Oznámenie sa môže predložiť aj osobne v pracovný deň v dobe medzi ôsmou a pätnástou hodinou. Obec vytvorí podmienky, aby sa oznámenia mohli riadne prijímať. V oznámení musí zvolávateľ uviesť:

- účel zhromaždenia, deň a miesto jeho konania a čas začatia; ak ide o zhromaždenie na verejnom priestranstve, aj predpokladaný čas jeho ukončenia,
- predpokladaný počet účastníkov zhromaždenia,
- opatrenia, ktoré urobí, aby sa zhromaždenie konalo v súlade so zákonom, najmä počet usporiadateľov, ktorých na organizáciu zhromaždenia určí, a spôsob ich označenia,
- ak má ísť o pouličný sprievod, východiskové miesto, cestu a miesto ukončenia,
- názov a sídlo zvolávateľa a meno, priezvisko a bydlisko toho, kto je splnomocnený v tejto veci konať v jej mene,
- meno, priezvisko a bydlisko toho, kto je splnomocnený konať v zastúpení zvolávateľa.

V prípade, ak sa má zhromaždenie konať pod širym nebom mimo verejných priestranstiev, je zvolávateľ povinný k oznámeniu priložiť súhlas toho, kto je vlastníkom, prípadne užívateľom pozemku. Ak sa oznámenie predloží osobne, obec to zvolávateľovi písomne potvrdí s uvedením dňa a hodiny, keď bola oznamovacia povinnosť splnená.
V prípade, ak zvolávateľ neuvedie stanovené údaje alebo ak sú uvedené údaje neúplné alebo nepresné, obec ho na to pri osobnom predložení oznámenia upozorní s tým, že ak tieto vady nebudú odstránené, nepôjde o platné oznámenie. Zvolávateľ je povinný na mieste oznámenie potrebným spôsobom doplniť alebo upraviť. Ak bolo oznámenie predložené iným spôsobom, obec zvolávateľa na vady bezodkladne písomne upozorní. Povinnosť zvolávateľa sa bude považovať za splnenú, ak vady oznámenia boli odstránené v lehote tam uvedenej.

Akékoľvek zmeny v údajoch uvedených v oznámení alebo zrušenie oznámeného zhromaždenia je zvolávateľ povinný bezodkladne oznámiť obci.

Oznamovacej povinnosti nepodliehajú zhromaždenia usporadúvané právnickými osobami prístupné len ich členom alebo zamestnancom a menovite pozvaným hosťom, zhromaždenia konané v obydliach občanov ani zhromaždenia menovite pozvaných osôb v uzavretých priestoroch.

Na zhromaždenie, ktoré podlieha oznamovacej povinnosti, môže obec vyslať svojho zástupcu, ktorému je zvolávateľ povinný vytvoriť podmienky na riadne plnenie jeho úloh, najmä mu umožniť sledovanie priebehu zhromaždenia a vykonanie úkonov nevyhnutných na prípadné rozpustenie zhromaždenia.

Obec však môže určiť miesto v obci, kde možno konať zhromaždenie, a to i bez ich predchádzajúceho oznámenia. Pritom môže určiť dobu, v ktorej sa také zhromaždenia nesmú konať.

Správa kultúry

Zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách v platnom znení

V prípade, ak dochádza k zániku nadácie bez likvidácie (napríklad pri jej premene alebo zlúčení) podľa § 17 ods. 7 tohto zákona prechádza nadačné imanie na inú nadáciu alebo na obec, v ktorej má zaniknutá nadácia sídlo.

V zmysle ustanovení § 18 ods. 9 toho istého zákona pri zániku nadácie s likvidáciou je likvidátor povinný likvidačný zostatok ponúknuť inej nadácii alebo obci, v ktorej mala zrušená nadácia sídlo. Ak obec likvidačný zostatok prijme, môže ho použiť iba na verejnoprospešný účel.

Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

Obec je v rámci preneseného výkonu štátnej správy povinná utvárať všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území obce.
Pri tom obec dbá, aby vlastníci kultúrnych pamiatok konali v súlade s týmto zákonom, koordinuje budovanie technickej infraštruktúry sídel s pamiatkovým územím, spolupôsobí pri zabezpečovaní úprav uličného interiéru a uličného parteru, drobnej architektúry, historickej zelene, verejného osvetlenia a reklamných zariadení tak, aby boli v súlade so zámermi na zachovanie a uplatnenie hodnôt pamiatkového územia, vedie evidenciu pamiatkového fondu na území obce.

Obec rovnako môže utvárať zdroje na príspevky vlastníkom na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok nachádzajúcich sa na území obce.

Návrh na vyhlásenie hnuteľnej alebo nehnuteľnej veci za kultúrnu pamiatku podáva pamiatkový úrad. Vlastník hnuteľnej veci alebo nehnuteľnej veci navrhnutej na vyhlásenie za kultúrnu pamiatku je účastníkom konania o vyhlásenie veci za kultúrnu pamiatku. Ak má byť vyhlásená za kultúrnu pamiatku nehnuteľná vec, účastníkom takéhoto konania je aj obec, ak nie je stavebným úradom, pričom stavebný úrad je dotknutým orgánom.

Rovnako v konaní o zmenu alebo zrušenie vyhlásenia kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia má príslušná obec vždy vyjadrovaciu povinnosť k návrhu na zmenu alebo zrušenie vyhlásenia veci za kultúrnu pamiatku alebo pamiatkové územie.

Vlastník veci, ktorá bola vyhlásená za kultúrnu pamiatku, môže požiadať pamiatkový úrad o súhlas s jej trvalým alebo dočasným premiestnením. Pamiatkový úrad je v takomto konaní povinný prerokovať návrh s príslušnými obcami. Pri premiestnení nehnuteľnej pamiatky alebo jej časti je na rozhodnutie potrebné predchádzajúce vyjadrenie obce.

Vlastník kultúrnej pamiatky je povinný oznámiť krajskému pamiatkovému úradu a obci bezodkladne každé ohrozenie, poškodenie, odcudzenie alebo zničenie kultúrnej pamiatky, každú zamýšľanú zmenu využitia kultúrnej pamiatky, a ak ide o nehnuteľnú kultúrnu pamiatku, aj jej vypratanie, a to najneskôr do 30 dní pred každou uskutočnenou zmenou vlastníctva kultúrnej pamiatky.

Ak sa vec pamiatkovej hodnoty nájde mimo povoleného výskumu, musí to nálezca ohlásiť krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je povinný urobiť nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k nálezu, najneskôr na druhý pracovný deň po jej nájdení.

Pri nepredvídaných nálezoch nájdených v rámci výkonu činností podľa stavebného zákona a to konkrétne cenných kultúrnych predmetov, detailov stavby alebo chránených častí prírody, ako aj archeologických nálezov, určí stavebný úrad – teda obec, po dohode s príslušným orgánom hájacim osobitné záujmy podmienky zabezpečenia záujmov štátnej pamiatkovej starostlivosti, štátnej ochrany prírody a archeologických nálezov.

Stavebník a organizácia uskutočňujúca stavbu alebo zabezpečujúca jej prípravu alebo vykonávajúca iné práce podľa zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení, v súlade so znením §

127 tohto zákona, nález ihneď ohlási stavebnému úradu – teda obci a orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti, prípadne archeologickému ústavu alebo orgánu štátnej ochrany prírody a urobí nevyhnutné opatrenia, aby sa nález nepoškodil alebo nezničil, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s orgánom štátnej pamiatkovej starostlivosti, prípadne archeologickým ústavom alebo orgánom štátnej ochrany prírody.
V takom prípade môže obec ako stavebný úrad vydané stavebné povolenie zmeniť alebo zrušiť, ak počas stavby dôjde k nálezu mimoriadne významnej kultúrnej pamiatky, ktorej význam potvrdí Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, a určí, ako sa stavebníkovi uhradia náklady na prípravu a uskutočňovanie stavby, na ktorú bolo stavebné povolenie zrušené.

Zákon č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v platnom znení

Pod verejnými kultúrnymi podujatiami sa podľa § 1 tohto zákona tohto zákona rozumejú verejnosti prístupné
- divadelné, filmové a iné audiovizuálne predstavenia,
- koncerty, hudobné a tanečné produkcie,
- výstavy diel výtvarných umení, diel úžitkového umenia a prác ľudovej výtvarnej tvorivosti,
- festivaly a prehliadky v oblasti kultúry a umenia,
- tanečné zábavy a iné akcie v oblasti spoločenskej zábavy,
- verejnosti prístupné artistické produkcie, cirkusové a varietné predstavenia.

Právnická osoba, alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá je usporiadateľ, je povinná písomne oznámiť zámer usporiadať podujatie obci, na území ktorej sa má podujatie konať. Ak sa má podujatie konať na území niekoľkých obcí, treba jeho konanie oznámiť každej z nich.
V oznámení je potrebné uviesť označenie a adresu usporiadateľa, názov a obsahové zameranie podujatia, miesto a čas jeho konania. V jednom oznámení možno uviesť aj viac podujatí.
Oznámenie treba podať na obecnom úrade najneskôr 7 dní pred konaním podujatia. V odôvodnenom prípade môže obec takéto oznámenie prijať aj v kratšej lehote. Zmeny v údajoch uvedených v oznámení je usporiadateľ povinný oznámiť bezodkladne.

Ak sa má konať podujatie mimo priestorov alebo priestranstiev, ktoré sa na takýto účel obvykle používajú, obec môže navrhnúť usporiadateľovi iné miesto na jeho konanie, než sa uvádza v oznámení.

Obec môže zakázať podujatie, ktoré sa má konať na mieste, kde by jeho účastníkom hrozilo závažné nebezpečenstvo pre ich zdravie alebo kde by konanie podujatia obmedzovalo verejnú dopravu alebo zásobovanie obyvateľstva.

Obec je oprávnená dozerať, či sa podujatie koná v súlade s oznámením. Ak sa na podujatí porušujú ľudské práva a slobody, dozorný orgán podujatie zakáže, resp. ho preruší. Podujatie možno zakázať aj z toho dôvodu, že sa jeho konanie neoznámilo obci alebo by bolo v rozpore s týmto zákonom.

Správa školstva

Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov

Právnická osoba, ktorá má v záujme zriadiť materskú školu, jazykovú školu, základnú umeleckú školu, predkladá v zmysle ustanovenia § 16 ods.1 tohto zákona spolu so žiadosťou o zaradenie školy do siete ministerstvu školstva do 30. júna kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom má byť škola zriadená; vyjadrenie obce, na ktorej území má v záujme školu zriadiť a v prípade, že má v záujme zriadiť jazykovú školu alebo základnú umeleckú školu, aj súhlas samosprávneho kraja, na území ktorého má v záujme takúto školu zriadiť. Sieťou sa podľa § 15 ods. 1 a 2 tohto zákona rozumie zoznam škôl, školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie. Sieť spravuje ministerstvo školstva po vyjadrení príslušného krajského školského úradu, príslušného ústredného orgánu štátnej správy a orgánu územnej samosprávy.

V prípade, ak má právnická osoba v záujme zriadiť na území obce školské zariadenie pre deti a žiakov do 15 rokov veku predkladá v zmysle § 16 ods. 1 spolu so žiadosťou o zaradenie školského zariadenia do siete ministerstvu školstva do 30. júna kalendárneho roka, ktorý

predchádza roku, v ktorom má byť škola zriadená súhlas obce na ktorej území má v záujme školské zariadenie zriadiť. V prípade, ak má právnická osoba v záujme zriadiť na území obce školské zariadenie pre deti a žiakov nad 15 rokov veku, predkladá v zmysle toho istého zákonného ustanovenia spolu so žiadosťou o zaradenie školského zariadenia do siete súhlas samosprávneho kraja, na území ktorého má v záujme takéto školské zariadenie zriadiť.

V súlade s ustanovením §19 ods. 1 tohto zákona školy, školské zariadenia, strediská praktického vyučovania alebo pracoviská praktického vyučovania možno zriadiť až po jeho zaradení do siete. Až po zaradení školy, školského zariadenia, strediska praktického vyučovania alebo pracoviska praktického vyučovania do siete vydá zriaďovateľ v zmysle ustanovení § 22 ods. 1 uvedeného zákona zriaďovaciu listinu školy, školského zariadenia, strediska praktického vyučovania alebo pracoviska praktického vyučovania.

Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

V zmysle ustanovenia § 20 ods. 5 tohto zákona je riaditeľ spádovej školy (teda školy v školskom obvode, v ktorom má žiak trvalý pobyt) povinný v lehote do 15. apríla zaslať zoznam všetkých detí, ktoré boli zapísané na plnenie povinnej školskej dochádzky obci podľa trvalého bydliska žiaka.

Riaditeľ základnej školy (teda aj súkromnej základnej školy, zriadenej právnickou osobou, alebo fyzickou osobou oprávnenou podnikať) poskytuje v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 tohto zákona samosprávnemu kraju v jeho územnej pôsobnosti požadované údaje o záujme žiakov o štúdium na stredných školách.

Správa daní a poplatkov

Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

- Usmernenie Ministerstva financií SR č. 39/2005 F.s. k zákonu č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

- Usmernenie Ministerstva financií SR č 13/2006 F.s. k zákonu č. 517/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

V zmysle ustanovení § 2 ods. 1 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, miestnymi daňami, ktoré môže ukladať obec, sú:
- daň z nehnuteľností, ktorá sa člení na daň z pozemkov, daň zo stavieb a daň z bytov a z nebytových priestorov v bytovom dome,
- daň za psa,
- daň za užívanie verejného priestranstva,
- daň za ubytovanie,
- daň za predajné automaty,
- daň za nevýherné hracie prístroje,
- daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta,
- daň za jadrové zariadenie.
Obec v súlade s ustanovením ods. 2 povinne ukladá miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Daň z nehnuteľností

Pri všetkých nižšie uvádzaných daniach z nehnuteľností vzniká daňovníkovi – právnickej osobe, alebo fyzickej osobe – podnikateľovi - daňová povinnosť vždy 1. januára zdaňovacieho obdobia nasledujúceho po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane a zaniká 31. decembra zdaňovacieho obdobia, v ktorom daňovníkovi zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti. Ak sa daňovník stane vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti 1. januára bežného zdaňovacieho obdobia, vzniká daňová povinnosť týmto dňom.

Pre vyrubenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Na zmeny skutočností rozhodujúcich pre daňovú povinnosť, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, sa neprihliada, ak nie je v zákone uvedené inak. V prípade nadobudnutia nehnuteľnosti vydražením (napríklad podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych

exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení alebo zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v platnom znení) v priebehu roka daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni schválenia príklepu súdom.

Každá právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ - je v priebehu príslušného zdaňovacieho obdobia povinná oznámiť správcovi dane skutočnosti rozhodujúce pre vznik alebo zánik daňovej povinnosti k dani z nehnuteľností a každú zmenu týchto skutočností a to do 30 dní odo dňa nasledujúceho po dni, keď tieto skutočnosti alebo ich zmeny nastali.

Daň z nehnuteľností vyrubuje správca dane každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia.
Pri nadobudnutí nehnuteľností v dražbe správca dane vyrubí pomernú časť dane vydražiteľovi, začínajúc mesiacom nasledujúcom po dni, v ktorom nehnuteľnosť v dražbe nadobudol, až do konca príslušného zdaňovacieho obdobia.
Pri dohode spoluvlastníkov správca dane vyrubí daň tomu spoluvlastníkovi, ktorý na základe ich dohody podal daňové priznanie, v prípade bezpodielového spoluvlastníctva manželov tomu z manželov, ktorý podal daňové priznanie.

Správca dane pritom môže vo všeobecne záväznom nariadení určiť, že daň nižšiu ako 100 Sk nebude vyrubovať ani vyberať.

Vyrubená daň z nehnuteľností je v zásade splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia určiť platenie dane z nehnuteľností v splátkach.

Daň z pozemkov

Predmetom dane z pozemkov sú pozemky na území Slovenskej republiky, s ohľadom na ich zaradenie v príslušnom katastri nehnuteľností, ak zákon neustanovuje inak v nasledujúcom členení:
- orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady,

- trvalé trávne porasty,
- záhrady,
- lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, pričom pre zaradenie lesného pozemku do kategórie lesa je určujúcim lesný hospodársky plán,
- rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy, pričom za ostatné hospodársky využívané vodné plochy sa považujú vodné plochy využívané najmä na produkciu vodných živočíchov, chov hydiny alebo iných živočíchov, na produkciu rastlinných alebo iných produktov,
- zastavané plochy a nádvoria, pričom za zastavené plochy a nádvoria sa považujú aj časti plôch a nádvorí zastavaných stavbami, ktoré nie sú stavbami zdaňovanými daňou zo stavieb,
- stavebné pozemky, za ktoré sú považované pozemky uvedené v právoplatnom stavebnom povolení až do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu, ktorá je predmetom dane zo stavieb, alebo stavba s bytmi a nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov, pričom ale za stavebný pozemok sa na účely tohto zákona nepovažuje pozemok uvedený v právoplatnom stavebnom povolení na zmenu stavby, najmä ak ide o prístavbu, nadstavbu a stavebnú úpravu. Celkovú výmeru stavebného pozemku tvoria výmery všetkých parciel, ktorých parcelné čísla sú uvedené v právoplatnom stavebnom povolení.
- ostatné plochy, podľa Vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), okrem stavebných pozemkov.

Predmetom dane z pozemkov nie sú:
- časti zastavaných plôch a nádvorí, ktoré sú zastavané stavbami a tieto sú predmetom dane zo stavieb alebo dane z bytov,
- pozemky alebo ich časti, na ktorých sú postavené pozemné komunikácie s výnimkou verejných účelových komunikácií, a celoštátne železničné dráhy a regionálne železničné dráhy,
- pozemky alebo ich časti zastavané stavbami, ktoré nie sú predmetom dane zo stavieb – teda pozemky zastavané stavbami s bytmi alebo nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov,

alebo stavby priehrad, vodovodov, kanalizácií, zariadení na ochranu pred povodňami a rozvodov tepelnej energie.

Daňovníkom dane z pozemkov sú právnické osoby, alebo fyzické osoby podnikatelia, ktoré sú

- vlastníkom pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území obce,
- správcom pozemku vo vlastníctve štátu, správcom pozemku vo vlastníctve obce alebo správcom pozemku vo vlastníctve vyššieho územného celku zapísaní v katastri nehnuteľností
- osobami, ktorým boli pridelené na obhospodarovanie náhradné pozemky vyčlenené z pôdneho fondu užívaného právnickou osobou až do vykonania pozemkových úprav,
- nájomcom a to v prípade, ak

1. nájomný vzťah k pozemku trvá alebo má trvať najmenej päť rokov a nájomca je zapísaný v katastri,
2. má v nájme pozemky spravované Slovenským pozemkovým fondom,
3. má v nájme náhradné pozemky vyčlenené z pôdneho fondu užívaného právnickou osobou až do vykonania pozemkových úprav.

V prípade, ak nie je možné určiť daňovníka dane z pozemkov na základe predchádzajúcich zákonných kritérií, je daňovníkom osoba, ktorá pozemok skutočne užíva.

Zdaňovacím obdobím dane z pozemkov je kalendárny rok.

Základom dane je vo všeobecnosti hodnota pozemku, pričom táto je uvedená v prílohe č. 1 a prílohe č. 2 vyššie uvedeného zákona. Správca dane – obec, môže však v určitých zákonom vymedzených prípadoch všeobecne záväzným nariadením určiť hodnotu pozemku za 1 m^2, avšak za podmienok stanovených týmto zákonom.

Samotná daň z pozemkov sa vypočítava ako súčin základu dane a ročnej sadzby dane z pozemkov, pričom ročná sadzba dane z pozemkov je 0,25%.
Ročnú sadzbu dane z pozemkov môže správca dane všeobecne záväzným nariadením, podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti, znížiť alebo zvýšiť a to s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti (pričom jednotlivú časť obce možno vo všeobecne záväznom nariadení určiť ulicou, zoznamom ulíc alebo súborom všetkých pozemkov nachádzajúcich sa v tejto časti obce) určiť sadzby dane rôzne pre jednotlivé druhy pozemkov alebo pre jednotlivé katastrálne územia. Takto určená ročná sadzba dane z pozemkov nesmie presiahnuť 20-násobok najnižšej ročnej sadzby dane z

pozemkov určenej správcom dane vo všeobecne záväznom nariadení. Ročná sadzba dane za pozemky funkčne spojené so stavbou jadrového zariadenia nesmie presiahnuť 100-násobok ročnej sadzby dane (teda 0,25% x 100).
Daň z pozemkov možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Daň zo stavieb

Predmetom dane zo stavieb sú stavby nachádzajúce sa na území Slovenskej republiky v nasledovnom členení:
- stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu,
- stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu,
- stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu,
- samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely, postavené mimo bytových domov,
- priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu,
- stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou,
- ostatné stavby vyššie neuvedené.

Predmetom dane zo stavieb sú stavby, ktoré majú jedno alebo viac nadzemných podlaží alebo podzemných podlaží, spojené so zemou pevným základom, pričom na daňovú povinnosť nemá vplyv skutočnosť, že stavba sa prestala užívať. Podlažie stavby je časť vnútorného priestoru stavby vymedzená podlahou a stropnou konštrukciou. V prípade, že stavba nemá stropnú konštrukciu, za podlažie sa považuje časť stavby vymedzená podlahou a strešnou konštrukciou. Nadzemným podlažím je každé podlažie, ktoré nemá úroveň podlahy, alebo jej časť nižšie než 0,80 m pod najvyšším bodom priľahlého terénu v pásme širokom 5,00 m po obvode stavby.

Predmetom dane zo stavieb nie sú:

- stavby s bytmi alebo nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov,
- stavby priehrad, vodovodov, kanalizácií, zariadení na ochranu pred povodňami a rozvodov tepelnej energie.

Daňovníkom dane zo stavieb sú právnické osoby, alebo fyzické osoby - podnikatelia, ktoré sú
- vlastníkom stavby alebo správcom stavby vo vlastníctve štátu, alebo správcom stavby vo vlastníctve obce, alebo správcom stavby vo vlastníctve vyššieho územného celku.
Pri stavbách spravovaných Slovenským pozemkovým fondom, ktoré sú v nájme, sú daňovníkom právnické osoby, alebo fyzické osoby - podnikatelia, ktoré sú nájomcami týchto stavieb.
Ak nie je možné určiť daňovníka na základe predchádzajúcich, vyššie uvedených zákonných kritérií, daňovníkom je právnická osoba, ktorá stavbu skutočne užíva.
V prípade, že je stavba v spoluvlastníctve viacerých daňovníkov, daňovníkom dane zo stavieb je každý spoluvlastník podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Ak sa všetci spoluvlastníci dohodnú, daňovníkov dane zo stavieb zastupuje jeden z nich a ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky svojho podielu na dani.

Zdaňovacím obdobím dane zo stavieb je kalendárny rok.

Základom dane je výmera zastavanej plochy v m^2. Zastavanou plochou je pôdorys stavby na úrovni najrozsiahlejšej nadzemnej časti stavby, pričom do zastavanej plochy sa nezapočítava prečnievajúca časť strešnej konštrukcie stavby.

Samotná daň zo stavieb sa vypočítava ako súčin základu dane podľa a ročnej sadzby dane zo stavieb pričom ročná sadzba dane zo stavieb je 1 Sk za každý aj začatý m^2 zastavanej plochy.

Ročnú sadzbu dane zo stavieb môže správca dane všeobecne záväzným nariadením, podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti, znížiť alebo zvýšiť a to s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci, alebo jej jednotlivej časti (pričom jednotlivú časť obce možno vo všeobecne záväznom nariadení určiť ulicou, zoznamom ulíc alebo súborom všetkých pozemkov nachádzajúcich sa v tejto časti obce) určiť sadzby dane rôzne pre jednotlivé druhy stavieb. Takto určená ročná sadzba dane z pozemkov nesmie presiahnuť 40-násobok najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb určenej správcom dane vo všeobecne

záväznom nariadení. Pri viacpodlažných stavbách môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo v jej jednotlivej časti určiť príplatok za podlažie v sume najviac 10 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia. Ročná sadzba dane za pozemky funkčne spojené so stavbou jadrového zariadenia nesmie presiahnuť 100-násobok ročnej sadzby dane (teda 0,25% x 100).

Ak správca dane vo všeobecne záväznom nariadení rozhodol, že v prípade viacpodlažnej stavby je oslobodená od dane zo stavieb iba časť stavby, pri určení základu dane sa postupuje tak, že výmera podlahových plôch časti stavby, ktorá je oslobodená od dane zo stavieb v m^2, sa vydelí celkovou výmerou podlahovej plochy všetkých podlaží stavby v m^2 vrátane výmery podlahových plôch časti stavby, ktorá je oslobodená od dane zo stavieb, takto vypočítaný podiel zaokrúhlený na stotiny nadol sa odpočíta od čísla 1, rozdielom takto zisteným sa vynásobí celková výmera stavbou zastavanej plochy v m^2.

Daň zo stavieb možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Daň z bytov

Predmetom dane z bytov v bytovom dome, v ktorom aspoň jeden byt alebo nebytový priestor nadobudli do vlastníctva fyzické osoby alebo právnické osoby, sú byty a nebytové priestory.

Daňovníkom dane z bytov právnické osoby, alebo fyzické osoby - podnikatelia, ktoré sú vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru alebo správcom bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve štátu, správcom bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve obce, alebo správcom bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve vyššieho územného celku.
V prípade ak sú byty alebo nebytové priestory v spoluvlastníctve viacerých daňovníkov, daňovníkom dane z bytov je každý spoluvlastník podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Ak sa všetci spoluvlastníci dohodnú, daňovníkov dane z bytov zastupuje jeden z nich a ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky svojho podielu na dani.

Zdaňovacím obdobím dane z bytov je kalendárny rok.

Základom dane z bytov je výmera podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru v m^2.

Samotná daň zo stavieb sa vypočítava ako súčin základu dane podľa a ročnej sadzby dane z bytov, pričom ročná sadzba dane z bytov je 1 Sk za každý aj začatý m^2 podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru.

Ročnú sadzbu dane z bytov za byt alebo nebytový priestor môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci, jej jednotlivej časti (pričom jednotlivú časť obce možno vo všeobecne záväznom nariadení určiť ulicou, zoznamom ulíc alebo súborom všetkých pozemkov nachádzajúcich sa v tejto časti obce) alebo v jednotlivom katastrálnom území znížiť alebo zvýšiť s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Takto ustanovená sadzba dane z bytov za byt nesmie presiahnuť 40-násobok najnižšej ročnej sadzby dane z bytov za byt ustanovenej vo všeobecne záväznom nariadení.

Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci, jej jednotlivej časti alebo v jednotlivom katastrálnom území ustanoviť rôznu ročnú sadzbu dane z bytov za nebytový priestor určený na rôzne účely v bytovom dome. Takto ustanovená sadzba dane z bytov za nebytový priestor v bytovom dome nesmie presiahnuť 10-násobok najnižšej ročnej sadzby dane z bytov za nebytový priestor v bytovom dome ustanovenej vo všeobecne záväznom nariadení.

Daň z bytov možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Oslobodenie od dane z nehnuteľností a zníženie dane z nehnuteľností

Od dane sú v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 vyššie uvedeného zákona oslobodené:
- pozemky, stavby, byty a nebytové priestory vo vlastníctve obce, ktorá je správcom dane, a pozemky, stavby, byty a nebytové priestory vo vlastníctve alebo v správe mestských častí v Bratislave a Košiciach,
- pozemky a stavby vo vlastníctve iného štátu užívané fyzickými osobami, ktoré požívajú výsady a imunitu podľa medzinárodného práva a nie sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky, za predpokladu, že je zaručená vzájomnosť,

- pozemky a stavby, alebo ich časti slúžiace na vzdelávanie, alebo na vedeckovýskumné účely, na vykonávanie náboženských obradov, vo vlastníctve verejných vysokých škôl, alebo vo vlastníctve štátu, v užívaní štátnych vysokých škôl, vo vlastníctve štátu, v správe Slovenskej akadémie vied, alebo vo vlastníctve cirkví a náboženských spoločností registrovaných štátom, ako aj pozemky a stavby alebo ich časti slúžiace stredným školám, učilištiam, strediskám praktického vyučovania a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov alebo školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti krajských školských úradov,
- pozemky, stavby a nebytové priestory vo vlastníctve Slovenského Červeného kríža.

Správca dane – teda príslušná obec, alebo mestská časť, môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti ustanoviť zníženie dane z pozemkov alebo oslobodiť od dane z pozemkov
- pozemky vo vlastníctve právnických osôb, ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie,
- pozemky, na ktorých sú cintoríny, kolumbáriá, urnové háje a rozptylové lúky,
- močiare, plochy slatín a slancov, rašeliniská, remízky, háje, vetrolamy a pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov I. stupňa a II. stupňa podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, pásma ochrany prírodných liečivých zdrojov I. stupňa a II. stupňa a zdrojov prírodných minerálnych vôd stolových I. stupňa a II. stupňa, podľa zákona č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách v znení neskorších predpisov,
- časti pozemkov, na ktorých sú zriadené meračské značky, signály a iné zariadenia bodov, geodetických základov, podľa zákona č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov, stožiare rozvodu elektrickej energie podľa zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov, stĺpy telekomunikačného vedenia a televízne prevádzače, nadzemné časti zariadení na rozvod vykurovacích plynov a pásy pozemkov v lesoch vyčlenené na rozvod elektrickej energie a vykurovacích plynov,
- pozemky verejne prístupných parkov, priestorov a športovísk,
- pozemky v národných parkoch, chránených areáloch, prírodných rezerváciách, prírodných pamiatok a vo vyhlásených ochranných pásmach s tretím a štvrtým stupňom ochrany, podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- pozemky funkčne spojené so stavbami slúžiacimi verejnej doprave,
- pozemky užívané školami a školskými zariadeniami,

- lesné pozemky od nasledujúceho roka po vzniku holiny do roku plánovaného začatia výchovnej ťažby (prvej prebierky),
- pozemky, ktorých hospodárske využívanie je obmedzené vzhľadom na podkopanie, ich umiestnenie v oblasti dobývacích priestorov alebo pásiem hygienickej ochrany vody II. a III. stupňa, ochranu a tvorbu životného prostredia, ich postihnutie ekologickými katastrofami, nadmerným imisným zaťažením, na pozemky rekultivované investičným zúrodňovaním okrem rekultivácií plne financovaných zo štátneho rozpočtu, na rokliny, výmole, vysoké medze s kroviskami alebo kamením, pásma ochrany prírodných liečivých zdrojov II. a III. stupňa a zdrojov prírodných minerálnych vôd stolových II. a III. stupňa, podľa zákona č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách v znení neskorších predpisov, na genofondové plochy, brehové porasty a iné plochy stromovej a krovinatej vegetácie na nelesných pozemkoch s pôdoochranou, ekologickou alebo krajinotvornou funkciou,
- pozemky, ktorých vlastníkmi sú občania v hmotnej núdzi alebo občania starší ako 62 rokov, ak tieto pozemky slúžia výhradne na ich osobnú potrebu (pričom táto veková hranica môže byť správcom dane môže podľa miestnych podmienok všeobecne záväzným nariadením zvýšená),
- pozemky okrem pozemkov v zastavanej časti obce, na ktorých vykonávajú samostatne hospodáriaci roľníci poľnohospodársku výrobu ako svoju hlavnú činnosť.

Správca dane môže rovnako všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti ustanoviť zníženie dane alebo oslobodiť od dane zo stavieb alebo od dane z bytov
- stavby alebo byty vo vlastníctve právnických osôb, ktoré nie sú založené alebo zriadené na podnikanie,
- stavby alebo byty slúžiace školám, školským zariadeniam a zdravotníckym zariadeniam, zariadeniam na pracovnú rehabilitáciu a rekvalifikáciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, stavby užívané na účely sociálnej pomoci a múzeá, galérie, knižnice, divadlá, kiná, amfiteátre, výstavné siene, osvetové zariadenia,
- stavby alebo byty, ktorých využitie je obmedzené z dôvodu rozsiahlej rekonštrukcie, stavebnej uzávery alebo umiestnenia na podkopanom pozemku,
- stavby na bývanie a byty podľa druhej časti tohto zákona vo vlastníctve občanov v hmotnej núdzi, občanov starších ako 62 rokov alebo občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo držiteľov preukazu

občana s ťažkým zdravotným postihnutím s potrebou sprievodcu, ako aj prevažne alebo úplne bezvládnych občanov, ktoré slúžia na ich trvalé bývanie, (pričom tu uvedená veková hranica môže byť správcom dane môže podľa miestnych podmienok všeobecne záväzným nariadením zvýšená),
- garáže a nebytové priestory v bytových domoch slúžiace ako garáž vo vlastníctve občanov starších ako 62 rokov alebo občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím s potrebou sprievodcu, ktoré slúžia pre motorové vozidlo používané na ich dopravu, (pričom tu uvedená veková hranica môže byť správcom dane môže podľa miestnych podmienok všeobecne záväzným nariadením zvýšená),
- stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie, stavby pre vodné hospodárstvo okrem stavieb na skladovanie inej ako vlastnej pôdohospodárskej produkcie a stavieb na administratívu.

Pri súbehu vyššie uvedených znížení dane sa vždy uplatní zníženie dane výhodnejšie pre daňovníka.

Daň za psa

Predmetom dane za psa je pes starší ako 6 mesiacov chovaný právnickou osobou alebo fyzickou osobou - podnikateľom.

Predmetom dane za psa nie je pes chovaný na vedecké účely a výskumné účely, pes umiestnený v útulku zvierat, pes so špeciálnym výcvikom, ktorého vlastní alebo používa občan s ťažkým zdravotným postihnutím.

Daňovníkom pri dani za psa je právnická osoba, ktorá je vlastníkom psa alebo držiteľom psa a to však len v tom prípade, ak sa nedá preukázať, kto psa vlastní.

Základom dane je počet psov.

Sadzbu dane určí obec ktorá je správcom dane (teda obec, na ktorej území je pes chovaný) v slovenských korunách za jedného psa a kalendárny rok. Takto určená sadzba dane platí za každého ďalšieho psa u toho istého daňovníka.

Daň za psa možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa pes stal predmetom dane (po dovŕšení 6 mesiacov veku) a zaniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom daňovník už nie je vlastníkom alebo držiteľom psa.

Daňovník je povinný oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti.

Obec vyrubí daň platobným výmerom. Vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením najmä sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií spojených s predmetom dane, splátky dane, lehotu splatnosti splátok dane, spôsoby preukazovania vzniku a zániku daňovej povinnosti, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od dane alebo zníženia dane a spôsob vyberania dane.

V ďalších zdaňovacích obdobiach je daň na zdaňovacie obdobie splatná bez vyrubenia do 31. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. V prípade splátok dane je daň splatná v lehotách určených obcou.

Ak daňová povinnosť zanikne v priebehu zdaňovacieho obdobia a daňovník je povinný oznámiť túto skutočnosť správcovi dane do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti a správca dane vráti daňovníkovi pomernú časť dane za zostávajúce mesiace zdaňovacieho obdobia, za ktoré bola daň zaplatená. Nárok na vrátenie pomernej časti dane zaniká, ak daňovník v uvedenej lehote zánik daňovej povinnosti neoznámi.

Daň za psa môže správca dane zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby dane a určiť podmienky uplatnenia oslobodenia od dane aj v inej lehote ako k 1. januáru kalendárneho roka.

Daň za užívanie verejného priestranstva

Predmetom dane za užívanie verejného priestranstva je osobitné užívanie verejného priestranstva, pričom verejným priestranstvom sa rozumejú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce (verejným priestranstvom nie sú pozemky, ktoré obec prenajala).
Osobitným užívaním takéhoto verejného priestranstva sa rozumie umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb, umiestnenie stavebného zariadenia, predajného zariadenia, zariadenia cirkusu, zariadenia lunaparku a iných atrakcií, umiestnenie skládky, trvalé parkovanie vozidla mimo stráženého parkoviska a podobne.

Daňovníkom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá verejné priestranstvo užíva a daňová povinnosť jej vzniká dňom začatia osobitného užívania verejného priestranstva a zaniká dňom skončenia osobitného užívania verejného priestranstva.

Základom dane za užívanie verejného priestranstva je výmera užívaného verejného priestranstva v m2.

Sadzbu dane za užívanie verejného priestranstva určí obec, ktorá je správcom dane (teda obec, na ktorej území sa užívané verejné priestranstvo nachádza) za každý aj začatý m^2 osobitne užívaného verejného priestranstva a každý aj začatý deň.

Daňovník je povinný oznámiť svoj zámer osobitného užívania verejného priestranstva správcovi dane najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti.

Obec vyrubí daň platobným výmerom. Vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. V prípade splátok dane je daň splatná v lehotách určených obcou.

Ak daňová povinnosť zanikne a daňovník oznámi túto skutočnosť správcovi dane do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti, správca dane vráti pomernú časť dane za zostávajúce dni, za ktoré bola daň zaplatená. Nárok na vrátenie pomernej časti dane zaniká, ak daňovník v uvedenej lehote zánik daňovej povinnosti neoznámi.

Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, miesta, ktoré sú verejnými priestranstvami, osobitné spôsoby ich užívania, podrobnosti, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti, spôsoby vyberania dane, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane.

Daň za užívanie verejného priestranstva môže správca dane zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby dane a určiť podmienky uplatnenia oslobodenia od dane aj v inej lehote ako k 1. januáru kalendárneho roka.

Daň za ubytovanie

Predmetom dane za ubytovanie je odplatné prechodné ubytovanie fyzickej osoby v ubytovacom zariadení, na základe kategorizácie určenej vo vyhláške Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 277/2008 Z.z. ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaraďovaní do kategórií a tried.

I keď v tomto prípade je daňovníkom dane za ubytovanie fyzická osoba, ktorá sa v zariadení odplatne prechodne ubytuje platiteľom dane je prevádzkovateľ zariadenia, ktorý odplatné prechodné ubytovanie poskytuje (teda právnická osoba, alebo fyzická osoba – podnikateľ).

Základom dane je počet prenocovaní.

Obec, na ktorej území sa zariadenie nachádza, je správcom dane a táto ustanoví všeobecne záväzným nariadením náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti platiteľa dane, sadzbu dane (na osobu a prenocovanie), rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane, spôsob vyberania dane, náležitosti potvrdenia o zaplatení dane, lehoty a spôsoby jej odvodu obci, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane.

Daň za ubytovanie môže správca dane zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby dane a určiť podmienky uplatnenia oslobodenia od dane aj v inej lehote ako k 1. januáru kalendárneho roka.

Daň za predajné automaty

Predmetom dane za predajné automaty sú prístroje a automaty, ktoré vydávajú tovar za odplatu a sú umiestnené v priestoroch prístupných verejnosti.

Predmetom dane za predajné automaty nie sú automaty, ktoré vydávajú cestovné lístky verejnej dopravy.

Daňovníkom je právnická osoba, ktorá predajné automaty prevádzkuje.

Základom dane je počet predajných automatov.

Daňová povinnosť vzniká dňom začatia prevádzkovania predajných automatov a zaniká dňom skončenia ich prevádzkovania.
Daňovník je povinný oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti.

Obec, ktorá je správcom dane (teda obec, na ktorej území sa predajné automaty prevádzkujú), vyrubí daň platobným výmerom. Vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. V ďalších zdaňovacích obdobiach je daň na zdaňovacie obdobie splatná bez vyrubenia do 31. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. V prípade splátok dane je daň splatná v lehotách určených obcou.

Ak daňová povinnosť zanikne v priebehu zdaňovacieho obdobia a daňovník oznámi túto skutočnosť správcovi dane do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti, správca dane vráti pomernú časť dane za zostávajúce dni zdaňovacieho obdobia, za ktoré bola daň zaplatená. Nárok na vrátenie pomernej časti dane zaniká, ak daňovník v uvedenej lehote zánik daňovej povinnosti neoznámi.

Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu dane (za jeden predajný automat a kalendárny rok), prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, spôsob vyberania dane, rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane, jej náležitosti a spôsob identifikácie predajných automatov, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti,

prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane.

Daň za predajné automaty možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Daň za nevýherné hracie prístroje

Predmetom dane za nevýherné hracie prístroje sú hracie prístroje, ktoré sa spúšťajú alebo prevádzkujú za odplatu, pričom tieto hracie prístroje nevydávajú peňažnú výhru a sú prevádzkované v priestoroch prístupných verejnosti, teda konkrétne elektronické prístroje na počítačové hry, mechanické prístroje, elektronické prístroje, automaty a iné zariadenia na zábavné hry.

Daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nevýherné hracie prístroje prevádzkuje.

Základom dane je počet nevýherných hracích prístrojov.

Daňová povinnosť vzniká dňom začatia prevádzkovania nevýherných hracích prístrojov a zaniká dňom skončenia ich prevádzkovania.
Daňovník je povinný oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti.

Obec ktorá je správcom dane, teda obec na ktorej území sa nevýherné hracie prístroje prevádzkujú, vyrubí daň platobným výmerom. Vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. V ďalších zdaňovacích obdobiach je daň na zdaňovacie obdobie splatná bez vyrubenia do 31. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. V prípade splátok dane je daň splatná v lehotách určených obcou.

Ak daňová povinnosť zanikne v priebehu zdaňovacieho obdobia a daňovník oznámi túto skutočnosť správcovi dane do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti, správca dane vráti pomernú časť dane za zostávajúce dni zdaňovacieho obdobia, za ktoré bola daň zaplatená.

Nárok na vrátenie pomernej časti dane zaniká, ak daňovník v uvedenej lehote zánik daňovej povinnosti neoznámi.

Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu dane (za jeden nevýherný hrací prístroj a kalendárny rok), prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, spôsob vyberania dane, rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane, jej náležitosti, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, spôsob identifikácie nevýherných hracích prístrojov, prípadné oslobodenia od dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane.

Daň za nevýherné hracie prístroje možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta

Predmetom dane za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta je vjazd a zotrvanie motorového vozidla 24 h v historickej časti mesta.

Predmetom dane nie je vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta pri činnostiach spojených s ochranou zdravia, majetku a verejného poriadku.

Daňovníkom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá je držiteľom motorového vozidla.

Základom dane je počet dní vjazdu a zotrvania motorového vozidla v historickej časti mesta.

Daňová povinnosť vzniká dňom vjazdu motorového vozidla do historickej časti mesta a zotrvania motorového vozidla v historickej časti mesta a zaniká dňom výjazdu motorového vozidla z historickej časti mesta.

Daňovník je povinný oznámiť svoj zámer vojsť motorovým vozidlom do historickej časti mesta a zotrvať motorovým vozidlom v historickej časti mesta správcovi dane, najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti.

Obec, ktorá je správcom dane (teda obec, na ktorej území sa historické časti nachádzajú) vyrubí daň platobným výmerom. Vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného výmeru. V prípade splátok dane je daň splatná v lehotách určených obcou.

Ak daňová povinnosť zanikne a daňovník oznámi túto skutočnosť správcovi dane do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti, správca dane vráti pomernú časť dane za zostávajúce dni, za ktoré bola daň zaplatená. Nárok na vrátenie pomernej časti dane zaniká, ak daňovník v uvedenej lehote zánik daňovej povinnosti neoznámi.

Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením vymedzenie historickej časti, sadzbu dane za motorové vozidlo a každý aj začatý deň vjazdu a zotrvania v historickej časti mesta (pričom sadzba dane sa môže určiť aj paušálnou sumou za vjazd motorovým vozidlom do historickej časti mesta bez ohľadu na počet dní zotrvania v tejto časti mesta), prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, a spôsob vyberania dane, ako aj podmienky vyberania paušálnej sumy dane, podrobnosti, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane.

Daň za vjazd a zotrvanie vozidla v historickej časti mesta môže správca dane zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby dane a určiť podmienky uplatnenia oslobodenia od dane aj v inej lehote ako k 1. januáru kalendárneho roka.

Daň za jadrové zariadenie

Predmetom dane za jadrové zariadenie je jadrové zariadenie, v ktorom prebieha štiepna reakcia a vyrába sa elektrická energia a to aj časť kalendárneho roka.

Daňovníkom dane je prevádzkovateľ jadrového zariadenia.

Základom dane je výmera katastrálneho územia obce v m^2, ktoré sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením.

Pri určovaní sadzby dane je správca dane povinný dodržiavať maximálnu hornú hranicu určenú v § 70 písm. a) a b) zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je sadzba dane v obciach, ktorých zastavané územie alebo jeho časť sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením vo vzdialenosti od zdroja najviac

v Mochovciach v pásme

1. do 5 km ..... 0,12 Sk za m2
2. nad 5 km do 10 km ..... 0,04 Sk za m2
3. nad 10 km do 20 km ..... 0,02 Sk za m2,

v Jaslovských Bohuniciach v pásme

1. do 5 km ..... 0,12 Sk za m2
2. nad 5 km do 10 km ..... 0,04 Sk za m2
3. nad 10 km do 30 km ..... 0,02 Sk za m2.

Daňová povinnosť vzniká daňovníkovi dňom začatia skúšobnej prevádzky jadrového zariadenia a zaniká dňom vyvezenia jadrového paliva z posledného reaktora jadrového zariadenia.

Daňovník je povinný písomne oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti a zánik daňovej povinnosti do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti.

Daň za jadrové zariadenie vyrubí správca dane (teda obec , ktorej zastavané územie alebo jeho časť sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením) do 31. januára zdaňovacieho obdobia za predchádzajúci kalendárny rok. Daň za jadrové zariadenie sa vypočíta ako súčin základu dane (teda výmery katastrálneho územia obce v m^2, ktoré sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením) a sadzby dane vo vyššie uvádzaných hodnotách. Ak je daňovníkov v jednej oblasti ohrozenia jadrovým zariadením niekoľko, správca dane vyrubí pomernú časť dane za jadrové zariadenie každému daňovníkovi. Pomerná časť dane za jadrové zariadenie sa určí ako podiel dane pripadajúci na jednotlivých daňovníkov.
Vyrubená daň za jadrové zariadenie je splatná do 31. marca zdaňovacieho obdobia.

Obec, ktorá je správcom dane, ustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu dane, začlenenie obce do pásma rozhodujúceho pre určenie sadzby dane, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadné oslobodenia od tejto dane a podmienky uplatnenia oslobodenia od tejto dane.

Daň za jadrové zariadenie možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Miestny poplatok za komunálne odpady okrem elektroodpadov (teda elektroodpadov ktoré pochádzajú z domácností fyzických osôb a z obchodných, priemyselných, inštitucionálnych a iných zdrojov, ktoré sú svojím zložením a množstvom podobné tomu, ktorý pochádza z domácností fyzických osôb) a drobné stavebné odpady, ktoré vznikajú na území obce.

Poplatníkom je právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie, ako aj podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

Ak má fyzická osoba - podnikateľ - v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a súčasne je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie, poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu. To neplatí, ak sa na ňu vzťahuje množstvový zber v príslušnej časti obce.

Poplatníkom nie je osoba, ktorej oprávnenie užívať nehnuteľnosť vyplýva z povahy právneho vzťahu s poplatníkom, ak na základe takéhoto právneho vzťahu

- užíva priestory nehnuteľnosti vyhradené na prechodné ubytovanie v zariadení na to určenom,
- je osobou hospitalizovanou v zariadení poskytujúcom služby zdravotnej starostlivosti,
- užíva z dôvodu plnenia povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu s poplatníkom nehnuteľnosť, ktorú má právo užívať alebo ju užíva aj poplatník, alebo

- v nehnuteľnosti, ktorú má poplatník právo užívať alebo ju užíva, vykonáva pre poplatníka práce alebo mu poskytuje iné služby v rámci výkonu svojej činnosti a pri tejto činnosti produkuje len komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady.

Ak tak príslušná obec ustanoví vo všeobecne záväznom nariadení poplatok od poplatníka v ustanovenej výške pre obec vyberá a za vybraný poplatok ručí buď vlastník nehnuteľnosti; ak je nehnuteľnosť v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov alebo ak ide o bytový dom, poplatok vyberá a za vybraný poplatok ručí zástupca alebo správca určený spoluvlastníkmi, ak s výberom poplatku zástupca alebo správca súhlasí, alebo správca a to v prípade ak je vlastníkom nehnuteľnosti štát, vyšší územný celok alebo obec. Aj v takom prípade sa platiteľ a poplatník môžu písomne dohodnúť, že poplatok obci odvedie priamo poplatník; za odvedenie poplatku obci ručí platiteľ.

Povinnosti poplatníka nesmie za iného prevziať alebo plniť osoba, ktorá sa dlhodobo zdržiava mimo územia Slovenskej republiky alebo je nezvestná. Tieto skutočnosti, ako aj ich zmeny je osoba, ktorá za iného plní povinnosti poplatníka, povinná oznámiť obci.

Poplatková povinnosť vzniká dňom, ktorým právnická osoba získa oprávnenie užívať alebo začne užívať nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie, alebo podnikateľ, získa oprávnenie užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania..

Sadzbu poplatku určuje zákon v § 78 ods. 1) rozmedzím a to nasledovne:
a) najmenej 0,10 Sk a najviac 1,60 Sk za jeden liter alebo dm^3 komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov alebo najmenej 0,20 Sk a najviac 5 Sk za jeden kilogram komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov,
b) najmenej 0,20 Sk a najviac 3,30 Sk za osobu a kalendárny deň, ak v obci nie je zavedený množstvový zber.

Sadzba poplatku však nesmie byť vyššia ako súčet priemerných nákladov obce na zabezpečenie činností nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi vrátane nákladov súvisiacich so zabezpečením zberných nádob pripadajúcich na jeden liter, dm^3 alebo kilogram týchto odpadov (pri množstvovom zbere) alebo pripadajúcich na priemerné množstvo komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov vytvorených

jedným poplatníkom v obci za jeden kalendárny deň; ak obec zabezpečuje zhodnocovanie týchto odpadov, náklady sa musia znížiť o výnosy obce zo zhodnotenia.

Ak obec neustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu poplatku, platí sa poplatok v najnižšej zo sadzieb uvedených vyššie.

Ak je v obci zavedený množstvový zber, obec určí poplatok ako súčin frekvencie odvozov, sadzby a objemu zbernej nádoby, ktorú poplatník užíva v súlade so zavedeným systémom zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov. Ak v obci nie je zavedený množstvový zber, obec určí poplatok na určené obdobie, ktoré je spravidla jeden kalendárny rok, ak si ho obec vo všeobecne záväznom nariadení neurčí inak, ako
- súčin sadzby poplatku a počtu kalendárnych dní v určenom období, počas ktorých nehnuteľnosť užíva alebo je oprávnený ju užívať, alebo
- súčin sadzby poplatku, počtu kalendárnych dní v určenom období a ukazovateľa dennej produkcie komunálnych odpadov, ak ide o poplatníka právnickú osobu, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie, alebo podnikateľa, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

Sadzby poplatku, prípady, v ktorých možno žiadať o zníženie alebo odpustenie poplatku, spôsob a lehotu na uplatnenie zníženia alebo odpustenia poplatku, ako aj podklady, ktoré má poplatník preukázať pri vrátení poplatku, možno určiť len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Poplatník je povinný do jedného mesiaca odo dňa vzniku povinnosti platiť poplatok do dňa, keď nastala skutočnosť, ktorá má vplyv na zánik poplatkovej povinnosti, ako aj od skončenia obdobia určeného obcou, za ktoré platil poplatok, v prípade, ak došlo k zmene už ohlásených údajov, ohlásiť obci ak je poplatníkom právnická osoba názov alebo obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, identifikačné číslo, identifikačné údaje iných osôb, ak za ne plní povinnosti poplatníka, údaje rozhodujúce na určenie poplatku spolu s ohlásením predloží aj doklady potvrdzujúce uvádzané údaje; ak súčasne požaduje zníženie alebo odpustenie poplatku aj doklady, ktoré odôvodňujú zníženie alebo odpustenie poplatku.

Poplatník je oprávnený podať obci ohlásenie aj v prípade, ak zistí, že jeho povinnosť platiť poplatok má byť nižšia, ako mu bola vyrubená, alebo ak žiada o zníženie poplatku z dôvodu, že neužíva nehnuteľnosť, ktorú je oprávnený užívať.

Poplatok vyrubí obec platobným výmerom, a ak poplatník preukáže, že využíva množstvový zber, obec poplatok nevyrubí platobným výmerom.

Ak poplatník preukáže, že využíva množstvový zber, platí poplatok spôsobom ustanoveným vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Ak obec sama alebo na základe ohlásenia zistí, že poplatok bol poplatníkovi vyrubený v nesprávnej výške, alebo že nastali skutočnosti, ktoré majú vplyv na zmenu výšky poplatku, upraví obec výšku poplatku v nasledujúcom určenom období podľa okolností, ktoré nastali.

Ak v priebehu určeného obdobia zanikne poplatková povinnosť poplatníka, ktorému bol poplatok vyrubený platobným výmerom, je obec povinná vrátiť pomernú časť poplatku rozhodnutím do 30 dní odo dňa doručenia dodatočného platobného výmeru alebo odo dňa zistenia tejto skutočnosti, najneskôr však do 60 dní od skončenia obcou určeného obdobia, za ktoré bol poplatok uhradený. Obec však nie je povinná vrátiť preplatok nižší ako 100 Sk.

Ak poplatník zapojený do systému množstvového zberu uhradil obci vyšší poplatok, ako bol povinný uhradiť, obec vráti vzniknutý rozdiel do 60 dní od skončenia obcou určeného obdobia, za ktoré bol poplatok uhradený. Spôsob a formu vrátenia poplatku pri množstvovom zbere obec upraví vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Obec môže v prípadoch ustanovených všeobecne záväzným nariadením na zmiernenie alebo odstránenie tvrdosti zákona v jednotlivých prípadoch poplatok znížiť aj pod najnižšiu z vyššie uvádzaných sadzieb alebo môže poplatok odpustiť.

Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením sadzbu poplatku, dĺžku obdobia, na ktoré určuje poplatok, vznik a zánik povinnosti platenia poplatku, ohlasovaciu povinnosť o vzniku a zániku poplatkovej povinnosti, splatnosť poplatku, hodnoty koeficientu, pri množstvovom zbere spôsob, formu, miesto na zaplatenie poplatku, prípady, keď možno žiadať zníženie alebo odpustenie poplatku a spôsob a lehotu na uplatnenie zníženia alebo odpustenia, ako aj ďalšie nevyhnutné náležitosti vyberania poplatku.

Daň z motorových vozidiel

Správcom dane, oprávneným vyberať daň z motorových vozidiel je vyšší územný celok.

Predmetom dane z motorových vozidiel je motorové vozidlo a prípojné vozidlo kategórie M, N a O, ktoré sa používa v Slovenskej republike na podnikanie alebo na činnosti, z ktorých plynúce príjmy sú predmetom dane z príjmov .

Predmetom dane z motorových vozidiel nie je vozidlo:
- používané na skúšobné jazdy alebo iné jazdy, ktoré má pridelené zvláštne evidenčné číslo,
- určené na vykonávanie špeciálnych činností, ktoré nie je určené na prepravu a v dokladoch vozidla je označené ako špeciálne vozidlo (vozidlo určené v § 3 ods. 1 zákona č. 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách v platnom znení).

Daňovníkom je právnická osoba, alebo jej organizačná zložka zapísaná do obchodného registra, ktorá
- je ako držiteľ vozidla zapísaná v dokladoch vozidla,
- používa vozidlo, v dokladoch ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá zomrela, bola zrušená alebo zanikla,
- používa vozidlo, v dokladoch ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá nepoužíva vozidlo na podnikanie,
- používa vozidlo, v dokladoch ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá má trvalý pobyt alebo sídlo v zahraničí.
Daňovníkom dane z motorových vozidiel je rovnako
- zamestnávateľ, ak vypláca cestovné náhrady zamestnancovi za použitie vozidla, v dokladoch ktorého je ako držiteľ zapísaný zamestnanec; to neplatí, ak zamestnávateľom je vyšší územný celok, do rozpočtu ktorého plynie daň z motorových vozidiel,
- stála prevádzkareň alebo iná organizačná zložka osoby s trvalým pobytom alebo sídlom v zahraničí.

Od dane z motorových vozidiel je oslobodené vozidlo, v dokladoch ktorého je ako držiteľ vozidla zapísaný vyšší územný celok, do rozpočtu ktorého plynie daň z motorových vozidiel a vozidlo diplomatických misií a konzulárnych úradov, ak je zaručená vzájomnosť.

Vyšší územný celok ako správca dane môže vo všeobecne záväznom nariadení podľa miestnych podmienok znížiť daň na vozidlo používané ako vozidlo záchrannej zdravotnej služby, vozidlo banskej záchrannej služby, vozidlo horskej záchrannej služby, vozidlo leteckej záchrannej služby a vozidlo požiarnej ochrany, vozidlo používané ako vozidlo pravidelnej autobusovej dopravy v rozsahu výkonu vo verejnom záujme, vozidlo používané výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe, vozidlo používané na podnikanie, ktoré spĺňa limity úrovne EURO 3, EURO 4 alebo EURO 5.
Pri súbehu vyššie znížení dane sa uplatní zníženie dane výhodnejšie pre daňovníka.

Vozidlá používané ako vozidlo záchrannej zdravotnej služby, vozidlo banskej záchrannej služby, vozidlo horskej záchrannej služby, vozidlo leteckej záchrannej služby a vozidlo požiarnej ochrany, vozidlo používané ako vozidlo pravidelnej autobusovej dopravy v rozsahu výkonu vo verejnom záujme, vozidlo používané výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe, vozidlo používané na podnikanie, ktoré spĺňa limity úrovne EURO 3, EURO 4 alebo EURO 5 môže vyšší územný celok vo všeobecne záväznom nariadení podľa miestnych podmienok osloboditť od dane.
Zníženie dane a oslobodenie od dane uplatňuje daňovník v daňovom priznaní.

Základom dane pri osobnom automobile je zdvihový objem motora v cm^3 a pri úžitkovom vozidle (vozidle kategórie M2, M3, N1 až N3 a O1 až O4) a autobuse ich celková hmotnosť v tonách a počet náprav. Celkovou hmotnosťou vozidla sa rozumie súčet pohotovostnej a užitočnej hmotnosti. V návesových jazdných súpravách sa celkovou hmotnosťou jednotlivého vozidla rozumie numerický súčet hmotností pripadajúcich na jednotlivé nápravy.

Sadzba dane sa určuje:
- pre osobný automobil podľa zdvihového objemu motora v cm^3 uvedeného v dokladoch vozidla,
- pre úžitkové vozidlo a autobus podľa celkovej hmotnosti a počtu náprav uvedených v dokladoch vozidla, osobitne pre motorové vozidlo a osobitne pre prípojné vozidlo,
- pre vozidlo používané v rámci návesovej jazdnej súpravy (ťahač a náves) podľa celkovej hmotnosti a počtu náprav uvedených v dokladoch vozidla, osobitne pre ťahač a osobitne pre náves; vozidlo sa z hľadiska určenia sadzby dane zaradí do najbližšej nižšej daňovej skupiny, než do akej by patrilo podľa celkovej hmotnosti uvedenej v dokladoch vozidla, osobitne ťahač a osobitne náves.

Vyšší územný celok môže na svojom území zaviesť daň z motorových vozidiel všeobecne záväzným nariadením, v ktorom určí sadzby dane, ktoré nesmú byť nižšie ako minimálne sadzby dane uvedené v prílohe č. 4 zákona č. č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Daň z motorových vozidiel možno zaviesť, zrušiť, zmeniť sadzby, určiť oslobodenia alebo zníženia dane len k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

Daňová povinnosť vzniká nasledujúcim dňom po dni použitia vozidla na podnikanie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Daňová povinnosť zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom sa vozidlo prestalo používať na podnikanie.

V prípade ak sa vozidlo použije na podnikanie 1. januára bežného zdaňovacieho obdobia, daňová povinnosť vzniká týmto dňom.
Daňová povinnosť právneho nástupcu daňovníka, ktorý bol zrušený bez likvidácie, vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po zániku daňovníka, ktorý bol zrušený bez likvidácie.

Daňovník je povinný podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie do 31. januára po uplynutí tohto zdaňovacieho obdobia.

Daňovník, ktorému vznikne alebo zanikne daňová povinnosť, je povinný oznámiť túto skutočnosť správcovi dane miestne príslušnému podľa miesta evidencie vozidla do 30 dní odo dňa vzniku alebo zániku daňovej povinnosti, okrem daňovníka, ktorý je zamestnávateľom, a vypláca cestovné náhrady zamestnancovi za použitie vozidla, v dokladoch ktorého je ako držiteľ zapísaný zamestnanec.

Daňovník, ak ide o právnickú osobu, je povinný uviesť obchodné meno alebo názov, daňové identifikačné číslo a sídlo. Súčasne je daňovník povinný vyplniť všetky údaje podľa daňového priznania.

Daňovník, ktorého predpokladaná daň (pričom predpokladanou daňou sa rozumie súčet ročnej sadzby dane za každé vozidlo, ktoré je predmetom dane k 1. januáru bežného zdaňovacieho obdobia a nie je oslobodené od dane) u jedného správcu dane presiahne 20 000 Sk a nepresiahne 250 000 Sk, je povinný platiť štvrťročné preddavky na daň na bežné zdaňovacie obdobie, a to vo výške jednej štvrtiny predpokladanej dane. Štvrťročné preddavky na daň sú splatné do konca príslušného kalendárneho štvrťroka. Na platenie preddavkov na daň nemá vplyv zmena predmetu dane, vznik a zánik oslobodenia od dane v priebehu zdaňovacieho obdobia.
Daňovník, ktorého predpokladaná daň u jedného správcu dane presiahne 250 000 Sk, je povinný platiť mesačné preddavky na daň na bežné zdaňovacie obdobie, a to vo výške jednej dvanástiny predpokladanej dane. Mesačné preddavky na daň sú splatné do konca príslušného kalendárneho mesiaca.
Daňovník platiaci preddavky podľa predchádzajúcich dvoch odsekov vyrovná celoročnú daň v lehote na podanie daňového priznania.
Daňovník, ktorého predpokladaná daň u jedného správcu dane nepresiahne 20 000 Sk, preddavky na daň na bežné zdaňovacie obdobie neplatí.

Pri vzniku a zániku daňovej povinnosti v priebehu zdaňovacieho obdobia je daňovník povinný zaplatiť pomernú časť dane v lehote na podanie daňového priznania. Pomerná časť dane sa vypočíta ako súčin jednej dvanástiny ročnej sadzby dane a počtu kalendárnych mesiacov, v ktorých sa vozidlo používalo na podnikanie.

Pomernú časť dane vypočítanú ako súčin jednej tristošesťdesiatpätiny ročnej sadzby dane a počtu kalendárnych dní, v ktorých sa vozidlo používalo na prepravu uskutočnenú mimo výkonu vo verejnom záujme, je daňovník povinný zaplatiť v lehote na podanie daňového priznania.

Ak sa zmení skutočnosť, na základe ktorej bola predpokladaná daň vypočítaná, správca dane môže určiť platenie preddavkov na daň inak. Správca dane môže určiť platenie preddavkov na daň inak aj na základe žiadosti daňovníka. Proti rozhodnutiu správcu dane o platení preddavkov na daň inak na základe žiadosti daňovníka sa nemožno odvolať.
Preddavky na daň platí daňovník tomu daňovému úradu, ktorý je miestne príslušný k 1. januáru bežného zdaňovacieho obdobia.

Ak daň vypočítaná v daňovom priznaní je vyššia ako zaplatené preddavky na daň, daňovník je povinný zaplatiť rozdiel v lehote na podanie daňového priznania.

Za vozidlo, ktoré sa použilo v zdaňovacom období najmenej 60-krát v rámci kombinovanej dopravy (dopravy, ktorá sa realizuje v počiatočnom alebo konečnom úseku prepravnej trasy po pozemnej komunikácii a na inom úseku prepravnej trasy železnicou alebo vodnou, alebo námornou dopravou) daňovník uplatní zníženie dane vo výške 50% podaním daňového priznania. Použitie pozemných komunikácií pri jednej prepravnej trase v rámci kombinovanej dopravy nesmie prekročiť vzdušnou čiarou medzi miestom naloženia a najbližším terminálom kombinovanej dopravy a z terminálu do miesta vyloženia vzdialenosť 150 km.

Životné prostredie

Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Obec v rámci preneseného výkonu štátnej správy vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, pričom je oprávnená uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorom drevina rastie, vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník (správca, nájomca) a po vyznačení dreviny určenej na výrub.
Obec rovnako dáva vyjadrenie k vydaniu povolenia na výrub drevín podľa zákona o pozemných komunikáciách, dáva súhlas na umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, a energetických porastov na poľnohospodárskej pôde.

Ten, kto pri obnove produkčných ovocných drevín, ak sa výsadba nových ovocných drevín uskutoční do šiestich mesiacov odo dňa výrubu alebo o výrube pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku, drevinu vyrúbal, je povinný v zmysle ustanovenia § 47 ods. 6 tohto zákona túto skutočnosť písomne oznámiť obci a

zároveň preukázať splnenie podmienok na výrub drevín obci prírody najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu.

Každý, kto je osobitným zákonom (ktorým je napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z.z. o dráhach, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave, zákon č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách) oprávnený alebo povinný vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu obci najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu. Po doručení takéhoto oznámenia môže obec určiť podrobnejšie podmienky uskutočnenia výrubu alebo výrub pozastaviť, obmedziť alebo zakázať, ak je v rozpore s požiadavkami na ochranu drevín, chránených druhov.

Obec rovnako v rámci miestnej pôsobnosti vyznačuje dreviny určené na výrub, čo je spolu s nadobudnutím právoplatnosti súhlasu obce jednou z podmienok výrubu drevín. Vykonávateľ výrubu je povinný sa na požiadanie preukázať oboma uvedenými dokumentmi.

Tomu, kto požiadal o súhlas na výrub drevín uloží obec v takomto súhlase povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu obec uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov.
Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, obec uloží žiadateľovi povinnosť zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Obec uloží túto povinnosť zaplatenia finančnej náhrady aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, ktorá je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území.

V rámci ďalších úloh obec vedie evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Zaradenie pozemkov do takejto evidencie je obec povinná prerokovať s vlastníkmi týchto pozemkov. Obec môže taktiež vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

V zmysle ustanovenia § 1 ods. 1 tohto zákona tento upravuje

- postup odborného a verejného posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie (pričom vplyvom na životné prostredie sa rozumie akýkoľvek priamy alebo nepriamy vplyv na životné prostredie vrátane vplyvu na zdravie, flóru, faunu, biodiverzitu, pôdu, klímu, ovzdušie, vodu, krajinu, prírodné lokality, hmotný majetok, kultúrne dedičstvo a vzájomné pôsobenie medzi týmito faktormi),
- strategických dokumentov pred ich schválením,
- navrhovaných činností pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov (napríklad podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, zákona č. 164/1996 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov,
- pôsobnosť orgánov štátnej správy a pôsobnosť obcí pri posudzovaní vplyvov, pričom ťažisko pôsobnosti obcí spočíva vo funkcii tzv. „povoľovacieho orgánu“, resp. dotknutého účastníka takéhoto procesu s právom na vyjadrenie, resp. súhlas,
- práva a povinnosti účastníkov procesu posudzovania pri posudzovaní vplyvov.

Právnických osôb a fyzických osôb oprávnených na podnikanie sa dotýka najmä proces tzv. „posudzovania navrhovaných činností“ a ich zmien upravený v §§ 18 a nasledujúcich tohto zákona. Navrhované činnosti, ktoré sú považované za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov, podliehajú posudzovaniu podľa tohto zákona a sú obšírne špecifikované v Prílohe č. 1 zákona. Navrhovaná činnosť, ktorej zámer bol doručený právnickou osobou alebo fyzickou osobou - podnikateľom podlieha hodnoteniu, v rámci ktorého je dotknutá obec oprávnená predkladať pripomienky k zaslanému zámeru a tak dotknutá obec ako i dotknutý samosprávny kraj môžu v súlade s ustanovením § 30 ods. 5 tohto zákona predkladať pripomienky k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti do desiatich dní od jeho zverejnenia. V zmysle ustanovenia § 35 ods. 1 tohto zákona je dotknutá obec povinná, do 30 dní od doručenia správy o hodnotení zámeru zo strany príslušného orgánu vypracovať a zaslať stanovisko k takejto správe.

Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Obec, ako orgán štátnej vodnej správy v rámci preneseného výkonu pôsobnosti na úseku štátnej vodnej správy rozhoduje vo veciach

- povolenia na odber povrchových vôd a podzemných vôd a ich iné užívanie na potreby jednotlivých občanov (domácností), uskutočnenie, zmenu a odstránenie vodných stavieb, ktoré súvisia s týmto odberom,
- vo veciach, v ktorých je príslušná povoľovať vodnú stavbu, ako aj v ostatných vodohospodárskych veciach týkajúcich sa tejto vodnej stavby,
- vo veciach pochybností o určenie hranice pobrežného pozemku pri drobných vodných tokoch,
- vo veciach uloženia opatrení na odstránenie škodlivého stavu pri poškodení verejnej kanalizácie alebo verejného vodovodu, prípadne pri ohrození ich prevádzky, ak tieto opatrenia nevyžadujú povolenie.

Obec v prenesenom výkone pôsobnosti na úseku štátnej vodnej správy
a) dáva vyjadrenie k vodnej stavbe v prípadoch, v ktorých je príslušná vydať povolenie, a vyjadrenie k stavbe rodinného domu, k stavbe na individuálnu rekreáciu a na domové žumpy. Stavebník je pred zhotovením projektovej dokumentácie stavby alebo zmeny stavby povinný požiadať orgán štátnej obec o vyjadrenie k zámeru stavby, či je predpokladaná stavba alebo zmena stavby možná z hľadiska ochrany vodných pomerov a za akých podmienok ju možno uskutočniť a užívať.

Obec rovnako v zmysle ustanovenia § 29 tohto zákona vedie evidenciu o vodách ako základnú evidenciou o stave vôd, o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb pri nakladaní s vodami a ich ochrane. Evidujú sa v nej rozhodnutia orgánov štátnej vodnej správy a ich zmeny, údaje o zisťovaní výskytu a hodnotení stavu povrchových vôd a podzemných vôd a ďalšie údaje potrebné na výkon štátnej vodnej správy.
Evidencia o vodách sa člení na evidenciu

- vodných útvarov povrchových vôd a podzemných vôd,
- množstiev a kvality vody vo vodných útvaroch vrátane ich ovplyvňovania ľudskou činnosťou,

- práv a povinností vyplývajúcich z rozhodnutí orgánov štátnej vodnej správy,
- chránených území a ostatných území chránených podľa tohto zákona.

Obce sú povinné viesť evidenciu nimi vydaných povolení, súhlasov a iných rozhodnutí a poverená osoba vedie súhrnnú evidenciu o vodách, vykonávajú štátny vodoochranný dozor v rámci svojej pôsobnosti a ukladajú opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a prejednávajú priestupky na úseku ochrany vôd, vodných tokov a vodných stavieb, konkrétne prejednávajú vysádzanie, stínanie a odstraňovanie stromov a krov v korytách, na pobrežných pozemkoch a v inundačných územiach alebo ťažbu riečneho materiálu z pozemkov tvoriacich koryto bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy alebo v rozpore s ním, umývanie motorových vozidiel a mechanizmov v povrchových vodách alebo v odkrytých podzemných vodách, alebo na miestach, z ktorých by uniknuté pohonné látky mohli vniknúť do povrchových vôd alebo do podzemných vôd, zmenu smeru koryta, poškodzovanie brehov, ukladanie predmetov do vodného toku, ktoré môžu ohroziť plynulosť odtoku vody v koryte, zdravie ľudí a ich bezpečnosť, alebo ukladanie predmety na miesta, z ktorých môžu byť splavené do vodného toku, poškodzovanie vodných stavieb a ich funkcie najmä formou ťažby zeminy z ochranných hrádzí, vysádzanie dreviny, pasenie alebo prechod hospodárske zvieratá cez ne, jazdenie po nich motorovými vozidlami a poškodzovanie ciach, vodočtov, vodomerov a iných meracích zariadení a poškodzovanie plavebných znakov a výstražných tabúľ.

Obec môže v zmysle ustanovenia § 63 ods. 4 tohto zákona všeobecne záväzným nariadením upraviť, obmedziť, prípadne zakázať všeobecné užívanie povrchových vôd na drobných vodných tokoch a iných vodných útvaroch. Pri všeobecnom užívaní vôd sa nesmie ohrozovať ani zhoršiť ich kvalita alebo zdravotná bezchybnosť, poškodzovať životné prostredie a prírodné dedičstvo, zhoršovať odtokové pomery, poškodzovať brehy, vodné stavby a zariadenia, zariadenia na chov rýb. Všeobecné užívanie vôd nesmie slúžiť na podnikateľské účely.
Obec môže rovnako formou všeobecne záväzného nariadenia určiť inundačné územie (územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu) pri drobných vodných tokoch.

Nariadenie vlády SR č. 755/2004 Z.z. ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd

Týmto nariadením sa určujú výšky poplatkov za neregulovaný odber, odber povrchových a podzemných vôd, odbery energetickej vody, ako aj poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd.

Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v platnom znení

Obec sa v rámci preneseného výkonu štátnej správy vo veciach ochrany ovzdušia:

- podieľa na vypracovaní a realizácii programu a integrovaného programu, ktoré určujú opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia na účel dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia v danom čase,
- kontroluje dodržiavanie povinností prevádzkovateľov malých zdrojov – konkrétne, či tieto osoby uvádzajú do prevádzky a prevádzkujú zdroje v súlade s dokumentáciou a s podmienkami určenými obcou, či právnické osoby umožňujú prístup zamestnancom inšpekcie a obce alebo týmito orgánmi povereným osobám ku zdrojom na účel zistenia množstva znečisťujúcich látok a kontroly zdroja a jeho prevádzky a predkladajú im potrebné podklady, či vedú prevádzkovú evidenciu o zdrojoch a či neprekračujú tmavosť dymu,
- vydáva súhlas na vykonávanie činností uvedených v zozname, ktorý Ministerstvo životného prostredia uverejňuje vo svojom vestníku, pričom môže určiť podmienky prevádzkovania malých zdrojov,
- vydáva súhlas na vydanie rozhodnutí o povolení stavieb malých zdrojov vrátane ich zmien a na ich užívanie, pričom môže určiť podmienky prevádzkovania malých zdrojov,
- vydáva súhlas na zmeny používaných palív a surovín, na zmeny technologických zariadení malých zdrojov a na zmeny ich využívania a na ich prevádzku po vykonaných zmenách, pričom môže určiť podmienky prevádzkovania malých zdrojov,
- ukladá prevádzkovateľom malých zdrojov opatrenia na nápravu,

- môže nariadiť obmedzenie alebo zastavenie prevádzky malého zdroja v prípade, ak v lehote do uplynutia jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opätovnému porušeniu povinností, za ktoré bola pokuta uložená a prevádzkovateľ nesplnil v lehote opatrenia na nápravu uložené obvodným úradom životného prostredia, inšpekciou alebo obcou podľa tohto zákona,
- môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením zóny s obmedzením prevádzky mobilných zdrojov,
- určuje rozsah a požiadavky vedenia prevádzkovej evidencie malých zdrojov,
- vydáva súhlas na inštaláciu technologických celkov patriacich do kategórie malých zdrojov, na ich zmeny a na ich prevádzku, ak ich povoľovanie nepodlieha stavebnému konaniu a nariaďuje zastavenie prevádzky malého zdroja, ak sa prevádzkuje bez takéhoto súhlasu.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 408/2003 Z.z. o monitorovaní emisií a kvality ovzdušia v platnom znení

V súlade s ustanovením § 9 ods. 2 tejto vyhlášky vydáva obec, na ktorej území sa zdroj znečistenia ovzdušia nachádza, alebo obec, ktorá je emisiami zo zdroja najviac ovplyvnená, stanovisko k určovaniu podmienok monitorovania, spôsobu monitorovania, druhov monitorovaných znečisťujúcich látok a ďalších súvisiacich veličín, počtu a rozmiestnenia stálych meracích miest.

Zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v platnom znení

V zmysle ustanovení § 36 ods. 9 tohto zákona, obec v rámci preneseného výkonu všeobecne záväzným nariadením dočasne obmedzuje alebo zakazuje užívanie pitnej vody na iné účely, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v obci v čase jej nedostatku,
Obec rovnako vydáva pre obvodný úrad životného prostredia stanovisko v konaní o povolenie osobitného užívania vôd, zmene alebo zrušení, o povolenie zhotoviť, zmeniť alebo zrušiť vodnú stavbu a uviesť ju do prevádzky alebo ju z nej vyradiť.

Zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov

Zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch.

Obec v zmysle ustanovenia § 39, ods .2 tohto zákona zodpovedá za nakladanie s komunálnymi odpadmi, ako aj s drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce. Podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi a elektroodpadmi z domácností upravujú jednotlivé obce všeobecne záväzným nariadením, v ktorom ustanovujú najmä podrobnosti o spôsobe zberu a prepravy komunálnych odpadov, o spôsobe separovaného zberu jednotlivých zložiek komunálnych odpadov, o spôsobe nakladania s drobnými stavebnými odpadmi, ako aj miesta určené na ukladanie týchto odpadov a na zneškodňovanie odpadov.

V zmysle ustanovení tohto zákona je obec, určená na základe miestnej príslušnosti, vždy účastníkom konania o udelenie súhlasu na:

- prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov okrem spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov a vodných stavieb, v ktorých sa zneškodňujú osobitné druhy kvapalných odpadov,
- prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov okrem spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov a vodných stavieb, v ktorých sa zhodnocujú osobitné druhy kvapalných odpadov,
- prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov, ak ide o zariadenia, na ktorých prevádzku nebol daný súhlas podľa iných ustanovení,
- na zmenu a rekonštrukcie zariadení na zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov a zber odpadov alebo ich častí, na ktorých prevádzkovanie sa vydáva súhlas podľa tohto zákona, ak majú vplyv na nakladanie s odpadmi v zariadení,
- uzavretie skládky odpadov alebo jej časti, vykonanie jej rekultivácie a jej následné monitorovanie,
- dekontamináciu,
- zneškodňovanie použitých polychlórovaných bifenylov alebo kontaminovaných zariadení.

Právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorá je pôvodcom odpadu (pričom pôvodca odpadu v zmysle tohto zákona je každý, koho činnosťou odpad vzniká, alebo ten, kto vykonáva úpravu, zmiešavanie alebo iné úkony s odpadmi, ak ich výsledkom je zmena povahy alebo zloženia týchto odpadov) a produkuje ročne viac než 500 kg nebezpečných odpadov alebo 10 ton ostatných odpadov, vypracúva vlastný program. Povinnosť pôvodcu odpadu vypracovať program plní pre komunálne odpady, ako aj pre odpady z bežných udržiavacích prác zabezpečovaných fyzickou osobou v rozsahu do jedného m^3 ročne od jednej fyzickej osoby, obec, na ktorej území tieto odpady vznikajú. Povinnosť pôvodcu odpadu vypracovať program plní pre odpady vznikajúce pri servisných prácach, čistiacich prácach alebo udržiavacích prácach vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, pre ktorú sa tieto práce vykonávajú. Pôvodcovia odpadov, ktorí vypracúvajú program podľa tohto zákona, sa môžu dohodnúť navzájom alebo spolu s obcou na vypracovaní spoločného programu. Náležitosti programu ustanovuje vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch.

V zmysle ustanovenia § 6 ods. 9 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov je obec pri zostavovaní a aktualizovaní programu oprávnená bezplatne požadovať od každého, kto je držiteľom komunálneho odpadu alebo drobného stavebného odpadu, alebo nakladá s komunálnymi odpadmi alebo drobnými stavebnými odpadmi na území obce, informácie potrebné na zostavenie a aktualizáciu programu.

Pôvodca iných ako komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov je povinný pred predložením programu na schválenie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva predložiť svoj program na vyjadrenie obci, ktorej územia sa jeho program týka. Pri počte obcí presahujúcom 30 môže pôvodca odpadu zaslať obciam oznámenie o vypracovaní programu a informáciu, kde možno do programu nahliadnuť a dokedy sa možno k nemu vyjadriť.

Držiteľ komunálneho odpadu a držiteľ drobného stavebného odpadu alebo ten, kto nakladá s komunálnymi odpadmi alebo s drobnými stavebnými odpadmi na území obce, je povinný na vyžiadanie obce poskytnúť pravdivé a úplné informácie súvisiace s nakladaním s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi.

Obec, na ktorej území nie je zavedený množstvový zber, je na základe žiadosti povinná zaviesť množstvový zber u takej právnickej osoby alebo podnikateľa, ktorý preukáže, že množstvo ním vyprodukovaných komunálnych odpadov je presne merateľné a komunálne odpady a drobné stavebné odpady sú až do ich odvozu vhodne zabezpečené pred stratou, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom.

Ak sa prevádzkovateľ skládky odpadov rozhodol pred ukončením uzavretia, rekultivácie alebo monitorovania skládky po jej uzavretí ukončiť svoje podnikanie bez právneho nástupcu, alebo ak bol na prevádzkovateľa skládky odpadov vyhlásený konkurz, návrh na vyhlásenie konkurzu bol zamietnutý pre nedostatok majetku alebo ak bolo prevádzkovateľovi skládky odpadov povolené vyrovnanie, je tento prevádzkovateľ skládky odpadov povinný ku dňu predchádzajúcemu deň vstupu do likvidácie, deň zrušenia živnostenského oprávnenia alebo deň právoplatnosti uznesenia o vyhlásení konkurzu, uznesenia o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku alebo uznesenia o povolení vyrovnania previesť prostriedky vytvorenej účelovej finančnej rezervy (ktorú je povinný vytvárať v súlade s ustanoveniami § 22 ods. 1 a nasl. tohto zákona) na účet obce, na ktorú prechádza právo nakladať s týmito prostriedkami.

V zmysle ustanovenia § 67 ods. 2 štátnu správu v odpadovom hospodárstve vykonávajú aj obce, ktoré v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky v odpadovom hospodárstve podľa ustanovení § 80 ods. 3 písm. a) a ukladajú pokuty za priestupky, a taktiež poskytujú držiteľovi odpadu informácie o umiestnení a činnosti zariadení na nakladanie s odpadmi na území obce.

Zákon č. 17/2004 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov

Posledný držiteľ odpadu, prevádzkovateľ skládky a odkaliska je v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 tohto zákona povinný platiť poplatok za uloženie odpadov na skládku odpadov alebo na odkalisko, v zmysle a vo výške ustanovenej týmto zákonom.

Poplatník je povinný zaradiť odpad na účel platenia poplatku za uloženie odpadov podľa prílohy č. 1 alebo prílohy č. 2 tohto zákona, avšak množstvo odpadu na určenie poplatku za

uloženie odpadu na skládku alebo odkalisku zisťuje prevádzkovateľ skládky resp. odkaliska vážením na skládke prípadne meraním množstva kalu. Poplatok za uloženie odpadu na skládku sa vypočíta ako súčin množstva odpadu a sadzby za položku odpadu, ktorá je uvedená v prílohe č. 1 tohto zákona. Za správnosť výpočtu výšky poplatku za uloženie odpadu zodpovedá prevádzkovateľ skládky alebo odkaliska. V súlade s ustanovením § 4 ods. 9 tohto zákona je prevádzkovateľ skládky alebo odkaliska povinný umožniť obci, v ktorej katastrálnom území sa skládka alebo odkalisko nachádza, na jej žiadosť nahliadnuť a skontrolovať podklady slúžiace na výpočet poplatku za uloženie odpadu.

Stavebný zákon

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

Stavebný zákon upravuje vo svojich ustanoveniach tieto druhy konania:

- územné plánovanie,
- územné konanie
- stavebné konanie,
- vyvlastňovacie konanie

Územné plánovanie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa jeho zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Cieľom územného plánovania je dosiahnutie trvalého súladu všetkých činností v území. Tento cieľ zabezpečuje územné plánovanie na všetkých stupňoch riadenia a plánovania. Prostredníctvom územnoplánovacích nástrojov, ktorými sú územnoplánovacie podklady, územnoplánovacia dokumentácia a územné rozhodovanie, územné plánovanie zabezpečuje optimálne zásady vecnej a časovej koordinácie stavebnotechnických, priestorových a územných aktivít v krajine.

Územnoplánovacie podklady sú:

- urbanistická štúdia,
- územný generel,
- územná prognóza,
- územno-technické podklady.

Územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúlaďuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. **Územnoplánovacia dokumentácia sa spracúva** pre stupeň celoštátny, regionálny, **pre obce a časti obce.**

Územnoplánovaciu dokumentáciu v zmysle ustanovení § 8 ods. 2 tohto zákona tvoria:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska, ktorú schvaľuje vláda SR,
- **územný plán regiónu, ktorý schvaľuje samosprávny kraj**
- **územný plán obce, ktorý schvaľuje obec** – pričom mestá a obce s viac ako 2 000 obyvateľmi sú povinné mať územný plán obce. Územný plán obce zároveň ustanovuje, pre ktoré časti obce je potrebné obstarať a schváliť územný plán zóny.
- **územný plán zóny, ktorý schvaľuje obec –** pričom tento ustanovuje najmä zásady podrobnejšieho priestorového **usporiadania a funkčného využívania pozemkov, stavieb** a verejného dopravného a technického vybavenia územia, **zásady umiestnenia stavieb** na jednotlivých pozemkoch, do urbánnych priestorov a zastavovacie podmienky jednotlivých stavebných pozemkov, pozemky, ktoré sú v zastavanom území obce, **stavby na stavebných pozemkoch a podiel možného zastavania** a únosnosť využívania územia, **nezastavané pozemky za stavebné pozemky vrátane určenia pozemkov, ktoré podľa územného plánu nemožno trvalo zaradiť medzi stavebné pozemky**, zásady nevyhnutnej vybavenosti stavieb a napojenie na verejné dopravné a technické vybavenie územia, zásady začlenenia stavieb do okolitej zástavby, do pamiatkových rezervácií, do pamiatkových zón a do ostatnej krajiny, vecnú a časovú koordináciu novej výstavby a asanácie existujúcich stavieb, pozemky pre verejnoprospešné stavby, stavebnú uzáveru a na vykonanie asanácie. Obec v zmysle ustanovenia § 27 ods.3 tohto zákona schvaľuje územnoplánovaciu dokumentáciu a jej záväzné časti vyhlasuje všeobecne záväzným nariadením. Akékoľvek zmeny alebo doplnky záväznej dokumentácie schvaľuje rovnako obec, a to na základe splnomocnenia obsiahnutého v ustanovení § 31 ods. 1 tohto zákona.

Územnoplánovaciu dokumentáciu obstarávajú v zmysle ustanovení § 16 orgány územného plánovania – teda **obce, samosprávne kraje** a krajské stavebné úrady. Ústredným orgánom územného plánovania je ministerstvo.
Prípravné práce vykonáva orgán územného plánovania, ktorý obstaráva územnoplánovaciu dokumentáciu a zabezpečuje ich v spolupráci s právnickými osobami a fyzickými osobami, ktoré sa podieľajú na využívaní územia.
V súlade so znením § 19 tohto zákona obec alebo samosprávny kraj ako orgány územného plánovania môžu požadovať čiastočnú alebo úplnú úhradu nákladov za obstaranie územnoplánovacej dokumentácie od fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorých výhradná potreba vyvolala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie.
Obce a samosprávne kraje sú v zmysle ustanovenia § 22 ods. 5 tohto zákona povinné oznámiť svoje stanovisko k návrhu územnoplánovacej dokumentácie do 30 dní odo dňa, keď o ňom boli upovedomené.

Územné konanie

Umiestňovať stavby, meniť využitie územia a chrániť dôležité záujmy v území možno len na základe územného rozhodnutia, ktorým je:

- rozhodnutie o umiestnenie stavby,
- rozhodnutie o využití územia,
- rozhodnutie o chránenom území alebo o ochrannom pásme,
- rozhodnutie o stavebnej uzávere.

Územné konanie sa začína na návrh účastníka – teda aj právnickej osoby, prípadne fyzickej osoby – podnikateľa - na príslušnom stavebnom úrade.

Stavebným úradom je v zmysle ustanovenia § 117 ods. 1 tohto zákona **obec**, no môže ním byť krajský stavebný úrad alebo osobitný orgán – špeciálny stavebný úrad (napríklad pri stavbách letísk, stavbách v územných obvodoch letísk a stavbách leteckých pozemných zariadení, stavbách dráh a na dráhe, pri stavbách pozemných komunikácií, pri vodných stavbách a stavbách podliehajúcich integrovanému povoľovaniu 10ma) a pri stavbách na povrchu, ktoré bezprostredne slúžia prevádzke banských diel a banských stavieb pod povrchom, a to ťažných vežiach, jamových budovách, strojovniach ťažných strojov a ventilátorovniach a pri stavbách skladov výbušnín).

Obec je však v zmysle ustanovenia § 34 ods. 1 tohto zákona účastníkom územného konania – a to vykonávajúc pôsobnosť stavebného úradu a v prípade, že tomu tak nie je ako tzv. „dotknutá obec“.

V zmysle ustanovení § 37 tohto zákona podkladom pre vydanie územného rozhodnutia sú práve územné plány obcí a zón. Stavebný úrad v územnom konaní skúma rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia alebo iné opatrenia dotknutých orgánov štátnej správy a dotknutej obce.

Stavebné konania

V súlade s ustanovením § 54 tohto zákona stavby, ich zmeny a udržiavacie práce na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia stavebnému úradu. V § 55 a 56 stavebného zákona sa ustanovuje, v akých prípadoch sú právnické osoby alebo fyzické osoby podnikatelia povinné požiadať obec ako stavebný úrad o stavebné povolenie alebo len podať ohlásenie stavebnému úradu, resp. v ktorých sa povolenie ani ohlásenie nevyžaduje.

Podľa ustanovenia § 58 tohto zákona stavebník musí preukázať, že je vlastníkom pozemku alebo že má k pozemku iné právo, ktoré ho oprávňuje zriadiť na ňom požadovanú stavbu. To neplatí, ak tieto skutočnosti preukázal v územnom konaní a po právoplatnosti územného rozhodnutia nedošlo k zmene.

Ak ide o stavebnú úpravu, nadstavbu alebo udržiavacie práce na stavbe, môže byť stavebníkom právnická alebo fyzická osoba, ktorá je nájomcom stavby, ak o tom predloží písomnú dohodu s vlastníkom stavby. Na základe žiadosti stavebníka podanej v súlade s ustanoveniami § 58 a nasledujúcich tohto zákona, stavebný úrad – obec začne stavebné konanie, v ktorom po splnení všetkých zákonom predpísaných podmienok vydá stavebné povolenie v zmysle ustanovení § 66 a nasledujúcich tohto zákona. V stavebnom povolení určí stavebný úrad záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Záväznými podmienkami uskutočňovania stavby sa zabezpečuje, prípadne určuje

- umiestnenie stavby na pozemku v prípadoch spojeného konania o umiestnení stavby so stavebným konaním,
- ochrana verejných záujmov, predovšetkým zdravia ľudí a životného prostredia,

- dodržanie príslušných technických predpisov, prístup a užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,
- lehotu na dokončenie stavby,
- plnenie požiadaviek uplatnených v záväzných stanoviskách dotknutými orgánmi, ak nie sú určené rozhodnutiami, prípadne požiadavky vlastníkov sietí a zariadení verejného dopravného technického vybavenia na napojenie na tieto siete,
- stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba, ak sa stavba uskutočňuje svojpomocou,
- použitie vhodných stavebných výrobkov,
- povinnosť oznámiť začatie stavby.

Stavbu a jej zmenu môže v súlade s ustanovením § 44 ods. 1 Stavebného zákona uskutočňovať len právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená na vykonávanie stavebných prác podľa osobitných predpisov a vedenie uskutočňovania stavby vykonáva stavbyvedúci.
Ak stavba svojim stavom ohrozuje život alebo zdravie osôb, prípadne značné majetkové alebo kultúrne hodnoty, a ak nie je nevyhnutné stavbu ihneď odstrániť, nariadi stavebný úrad vykonať neodkladné zabezpečovacie práce vlastníkovi stavby. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania a ak sa vykonanie zabezpečovacích prác alebo odstránenie stavby nedá zabezpečiť inak, stavebný úrad nariadi právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá má oprávnenie na stavebné práce, vykonať neodkladné práce a určí pre ne podmienky. Neodkladné zabezpečovacie práce a odstránenie stavby sa robia na náklad vlastníka stavby.

Kolaudačné konanie

V súlade s ustanovením § 76 ods. 1 tohto zákona dokončenú stavbu, prípadne jej časť spôsobilú na samostatné užívanie alebo tú časť stavby, na ktorej sa vykonala zmena alebo udržiavacie práce, pokiaľ tieto stavby vyžadovali stavebné povolenie, možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia. Podľa ods. 3 toho istého zákonného ustanovenia, kolaudačné rozhodnutie sa vyžaduje aj pre jednoduché stavby, ich prístavby a nadstavby, ktoré postačilo ohlásiť podľa § 55 ods. 2 písm. a).Kolaudačné konanie vykonáva stavebný úrad, ktorý vydal stavebné povolenie a v prípade, že ním nie je obec, je táto oprávnená podávať v konaní námietky a stanoviská. Takéto konanie sa začína na písomný návrh stavebníka. Kolaudačné konanie sa završuje, kolaudačným rozhodnutím, ktorým sa povoľuje užívanie stavby na určený účel, a ak je to potrebné, určia sa podmienky užívania stavby.

Vyvlastňovacie konanie

Vyvlastňovacím konaním je možné vyvlastniť alebo obmedziť vlastnícke práva právnických osôb ako aj fyzických osôb - podnikateľov - k pozemkom a stavbám, ktoré sú potrebné na uskutočnenie stavieb alebo opatrení vo verejnom záujme. Podľa ustanovenia § 112 ods.1 vykonáva vyvlastňovacie konanie obec - ako stavebný úrad. V súlade s ustanovením § 110 ods. 1 vyvlastniť možno len vtedy, ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom. Podľa ods. 2 tohto istého zákonné ustanovenia vyvlastnenie musí byť v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania a ten sa dokazuje územným rozhodnutím. Pokiaľ účel, na ktorý sa vyvlastňuje, nevyžaduje vydanie územného rozhodnutia, skúma sa súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania priamo vo vyvlastňovacom konaní. Vyvlastnenie sa podľa § 110 ods. 3 môže uskutočniť len v nevyhnutnom rozsahu. Ak možno účel vyvlastnenia dosiahnuť iba obmedzením práva, nemožno právo odňať v plnom rozsahu. Ak sa vyvlastnením prevádza vlastnícke právo iba k časti pozemku alebo sa obmedzuje iné právo k pozemku alebo stavbe a právnická osoba, alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá je vlastník alebo má iné práva k predmetnému pozemku by nemohol využívať zostávajúcu časť pozemku alebo obmedzené právo k pozemku alebo stavbe, prípadne by ich mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť. O to však musí vlastník pozemku v súlade s ustanovením § 110 ods. 3 výslovne požiadať.

Taxatívny počet dôvodov vyvlastnenie sa nachádza v 108 ods. 2 stavebného zákona, pričom takýto dôvod musí byť preukázaný počas vyvlastňovacieho konania.

Vyvlastnenie sa uskutočňuje za náhradu. Ak je s vyvlastňovanou stavbou alebo pozemkom spojené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, od ktorého závisí riadne užívanie inej stavby alebo pozemku, poskytne sa v súlade s ustanovením § 111a ods. 1 pri jeho zrušení alebo obmedzení primeraná náhrada zodpovedajúca nákladom, ktoré bude treba vynaložiť na zabezpečenie riadneho užívania stavby alebo pozemku. Obdobne sa postupuje pri zrušení alebo obmedzení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu bez toho, že by súčasne dochádzalo k vyvlastneniu pozemku alebo stavby, s ktorými je právo zodpovedajúce vecnému bremenu spojené.

Štátny stavebný dohľad

Stavebný zákon vo svojej časti „Stavebný poriadok“ definuje napríklad členenie stavieb (§ 43a), základné požiadavky na stavby (§ 43d), všeobecné technické požiadavky na výstavbu (§ 43 e), stavebné práce (§ 43g), stavebný pozemok (§ 43h) a stavenisko (§ 43i) a ďalšie pojmy.

Štátny stavebný dohľad zabezpečuje ochranu verejných záujmov, ako aj práv a právom chránených záujmov právnických osôb a fyzických osôb, ktoré vyplývajú z uskutočňovania

stavby alebo jej zmeny, z vlastností stavby pri jej užívaní, z odstránenia stavby a z terénnych úprav, prác a zariadení podľa tohto zákona.

Orgánmi štátneho stavebného dohľadu sú poverení zamestnanci

- Slovenskej stavebnej inšpekcie,
- stavebného úradu, teda i obce,
- iných orgánov štátnej správy oprávnených osobitnými predpismi dozerať na uskutočňovanie, užívanie a odstraňovanie stavieb v medziach týchto predpisov,
- krajského stavebného úradu.

Stavebník, oprávnená osoba či právnická osoba uskutočňujúca alebo odstraňujúca stavbu, ako aj vlastník stavby sú povinní

- umožniť orgánom štátneho stavebného dohľadu a nimi prizvaným znalcom vstupovať na stavenisko a do stavby, nazerať do jej dokumentácie a utvárať predpoklady pre výkon dohľadu,
- bezodkladne ohlásiť stavebnému úradu závady na stavbe, ktoré ohrozujú jej bezpečnosť, životy či zdravie osôb alebo môžu spôsobiť značné národohospodárske škody.

Ak orgán štátneho stavebného dohľadu zistí na stavbe závadu, vyzve podľa povahy veci v súlade s ustanovením § 102 tohto zákona stavebníka, oprávnenú osobu alebo právnickú osobu uskutočňujúcu stavbu, aby urobili nápravu, alebo upozorní iný zodpovedný orgán, aby vykonal potrebné opatrenia. Podľa znenia § 101 Stavebného zákona ak je odôvodnená obava z ohrozenia verejných záujmov, je orgán štátneho stavebného dohľadu oprávnený nariadiť na náklad stavebníka alebo vlastníka stavby odobratie a preskúšanie vzoriek, skúšky stavby a prizvať znalcov na posúdenie technicky náročných alebo neobvyklých stavieb.
Ak právnická osoba nedbá na výzvu orgánu štátneho stavebného dohľadu, vydá stavebný úrad v zmysle ustanovenia § 102 ods. 2 rozhodnutie, ktorým nariadi urobiť nápravu; pri uskutočňovaní stavby môže stavebný úrad práce na stavbe zastaviť. V takomto rozhodnutí môže stavebný úrad uložiť právnickej osobe podľa povahy veci tiež povinnosť zdržať sa takej činnosti, ktorá nad prípustnú mieru ustanovenú osobitnými predpismi poškodzuje životné prostredie, alebo povinnosť vykonať také opatrenia, ktoré znížia nepriaznivé účinky ich činnosti na životné prostredie na prípustnú mieru.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona v platnom znení

Tento vykonávací predpis k stavebnému zákonu upravuje podrobnosti o obsahu
- rozhodnutí podľa stavebného zákona,
- návrhov na vydanie rozhodnutí a rozsahu a obsahu dokumentácie, ktorú k nim treba priložiť,
- ohlásení drobných stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác.

V súlade so znením § 3 ods. 3 tejto vyhlášky právnická osoba, alebo fyzická osoba – podnikateľ priloží spolu s ostatnými predpísanými prílohami k návrhu na vydanie územného rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia alebo iné opatrenia dotknutej obce.
Rovnako je potrebné predložiť rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia alebo iné opatrenia obce k žiadosti o stavebné povolenie (§ 8 ods.2, písm. c).
Nevyhnutnou prílohou, ktorú musí právnická osoba, alebo fyzická osoba podnikateľ predložiť so žiadosťou o povolenie terénnych úprav (§ 12, ods. 2, písm. c) ako aj k návrhu na povolenie zmeny v užívaní stavby, ktorá nie je spojená so zmenou stavby (§ 21 ods. 2, písm. c) sú okrem iného i doklady o rokovaniach s účastníkmi konania, ak sa konali pred podaním žiadosti, a rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia, súhlasy, posúdenia alebo iné opatrenia a obce.

Zdravotníctvo

Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v platnom znení

Predmetom tejto zákonnej úpravy je v zmysle ustanovenia § 1 tohto zákona poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, postup pri úmrtí a výkon štátnej správy na úseku zdravotnej starostlivosti.

V súlade s ustanovením § 4 ods. 1 tohto zákona zdravotnú starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poskytuje poskytovateľ a zdravotnícki pracovníci za podmienok ustanovených osobitným predpisom - zákonom č. 578/2004 Z.z. o

poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov. V súlade s ustanovením § 2 ods. 23 zákona o zdravotnej starostlivosti použijúc následne ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti **samosprávny kraj** v rámci preneseného výkonu štátnej správy **vydáva povolenie na prevádzkovanie:**

- ambulancie (okrem ambulancie rýchlej lekárskej pomoci, ambulancie rýchlej zdravotnej pomoci, ambulancie rýchlej lekárskej pomoci s vybavením mobilnej intenzívnej jednotky a ambulancie vrtuľníkovej záchrannej zdravotnej služby),
- zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti,
- stacionára,
- polikliniky,
- agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti,
- zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek,
- všeobecnej nemocnice,
- liečebne,
- hospicu,
- domu ošetrovateľskej starostlivosti,
- mobilného hospicu.

Právomoc orgánu miestnej štátnej správy na úseku zdravotníctva v samosprávnom kraji vykonáva v rámci preneseného výkonu štátnej správy samosprávny kraj, ktorý v rámci nej podľa ustanovení § 46 ods. 1 tohto zákona

- vypracúva návrhy smerovania a priorít regionálnej zdravotnej politiky,
- zriaďuje etické komisie na posudzovanie etickej prijateľnosti projektov biomedicínskeho výskumu a etických otázok vznikajúcich pri poskytovaní ambulantnej starostlivosti,
- **určuje poskytovateľa osobe** pri odmietnutí jej návrhu na uzatvorenie dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
- preberá do úschovy a zabezpečuje odovzdanie zdravotnej dokumentácie inému poskytovateľovi,
- **schvaľuje biomedicínsky výskum v zdravotníckom zariadení ambulantnej starostlivosti**,
- zabezpečuje zastupovanie v prípade potreby poskytovania zdravotnej starostlivosti iným poskytovateľom a pri dočasnom pozastavení povolenia,

- vydáva povolenia a iné rozhodnutia vo veciach ustanovených zákonom o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti,
- vykonáva dozor nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom zákonom o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti,
- zabezpečuje plnenie úloh uložených ministerstvom zdravotníctva týkajúcich sa zdravotníctva,
- určuje rozsah zdravotného obvodu vrátane zoznamov obcí, menného zoznamu ulíc, prípadne popisných čísel domov.

Zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve v znení neskorších predpisov

Podľa ustanovenia § 4 tohto zákona poskytovateľom zdravotnej starostlivosti je

- fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe povolenia alebo povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti podľa zákona č. 140/1998 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v platnom znení, alebo živnostenského oprávnenia alebo
- fyzická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (pričom pod výkonom samostatnej zdravotníckej praxe sa rozumie poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia, alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení),
- fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe povolenia na prevádzkovanie prírodných liečebných kúpeľov alebo povolenia na prevádzkovanie kúpeľnej liečebne podľa zákona č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách.

V súlade s ustanovením § 12 ods. 2 tohto zákona samosprávny kraj príslušný podľa miesta prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia vydá povolenie na prevádzkovanie v zmysle už vyššie uvedeného znenia § 11 ods. 2 tohto zákona fyzickej osobe, ak

- má licenciu na výkon zdravotníckeho povolania,

- má vo vlastníctve alebo nájme priestory, v ktorých sa bude zdravotná starostlivosť poskytovať a tieto priestory spĺňajú požiadavky z hľadiska ochrany zdravia,

Orgán príslušný na vydanie povolenia vydá povolenie právnickej osobe, ak
- má určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu v tej kategórii zdravotníckych pracovníkov, v ktorej má poskytovateľ prevažne poskytovať zdravotnú starostlivosť, v prípade ak sa jedná o žiadateľa o vydanie povolenia na prevádzkovanie zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, ak má určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu,
- má vo vlastníctve alebo nájme priestory, v ktorých sa bude zdravotná starostlivosť poskytovať, a tieto priestory spĺňajú požiadavky z hľadiska ochrany zdravia,

Podmienky na vydanie ktoréhokoľvek z vyššie uvedených povolení musia byť splnené po celý čas platnosti povolenia.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 tohto zákona žiadosť o vydanie povolenia musí fyzická osoba alebo právnická osoba podať orgánu príslušnému na vydanie povolenia (teda v prípade žiadosti o povolenie na prevádzkovanie ambulancie okrem ambulancie, zariadenia na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, stacionára, polikliniky, agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti, zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, všeobecnej nemocnice, liečebne, hospicu, domu ošetrovateľskej starostlivosti, mobilného hospicu) priamo samosprávnemu kraju. Podanie žiadosti o vydanie povolenia, ako aj zmenu povolenia resp. vyhotovenie duplikátu povolenia podlieha poplatkov povinnosti v zmysle a vo výške upravenej v zákone č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v platnom znení.
V súlade s ustanovením § 15 ods. 1 tohto zákona v prípade, ak žiadateľ o povolenie preukázal splnenie podmienok podľa tohto zákona, vydá samosprávny kraj povolenie na prevádzkovanie inak žiadosť rozhodnutím zamietne.

Podľa ustanovenia § 26 ods. 1, písm. d) tohto zákona samosprávny kraj doručuje právoplatné rozhodnutie o vydaní povolenia, právoplatné rozhodnutie o dočasnom pozastavení povolenia a právoplatné rozhodnutie o zrušení povolenia aj obci príslušnej podľa miesta prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia.

V súlade so znením § 79 ods. 1, písm. f) samosprávny kraj schvaľuje ordinačné hodiny zdravotníckeho zariadenia a vydáva i rozpis vykonávania lekárskej služby prvej pomoci (§79, ods. 1 písm.v).

Zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách v znení neskorších predpisov

V súlade s ustanovením § 34 ods. 1, písm. f právnická osoba, alebo fyzická osoba – podnikateľ - musí spolu so žiadosťou o povolenie na prevádzkovanie prírodných liečebných kúpeľov alebo kúpeľných liečební predložiť okrem iných zákonom stanovených dokumentov i stanovisko obce, na ktorej území má byť povolené prevádzkovanie prírodných liečebných kúpeľov alebo kúpeľných liečební.

Za kúpeľné miesto vyhlási vláda Slovenskej republiky územie obce alebo časť územia obce, na ktorom sa nachádzajú prírodné liečivé zdroje, prírodné liečebné kúpele, kúpeľné liečebne a iné zariadenia potrebné na vykonávanie kúpeľnej starostlivosti.

Kúpeľné územie je ucelené územie v kúpeľnom mieste, ktorého rozsah je určený v štatúte kúpeľného miesta. Na kúpeľnom území sa uplatňuje ochrana kúpeľného režimu.

Právnické osoby, ktoré organizujú na kúpeľnom území kultúrne, vzdelávacie, rekreačné, športové a iné podujatia musia, v súlade so znením § 35 ods. 4 tohto zákona, zabezpečiť okrem povinností stanovených zákonom č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve v znení neskorších predpisov a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v platnom znení hygienické a epidemiologické opatrenia a dohľad nad ich plnením, ochranu zdravia pred hlukom a vibráciami, aby sa podujatie konalo v súlade s povoleným účelom a časom a v súlade s kúpeľným štatútom, aby bol dodržaný nočný pokoj v čase od 22.00 do 6.00 hodiny.

V súlade s ustanovením § 35 ods. 5 tohto zákona je na kúpeľnom území zakázané:

- nakladať s odpadom okrem zberu a odvozu odpadov,
- vykonávať chemický posyp komunikácií,

- používať prostriedky na chemickú ochranu rastlín a trvalých trávnych porastov okrem prostriedkov zapísaných do zoznamu schválených prípravkov na ochranu rastlín a mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín podľa osobitného predpisu,
- intenzívne prevádzkovať poľnohospodársku výrobu a lesnú výrobu okrem nevyhnutných agrotechnických opatrení,
- intenzívne chovať zvieratá,
- umiestňovať a prevádzkovať predajné pulty a stánky, predávať ambulantným spôsobom okrem novinových stánkov, ktorých umiestnenie povolí obec po dohode s prírodnými liečebnými kúpeľmi,
- stavať bytové domy, školiace zariadenia a iné objekty, ktorých funkcia je v rozpore s funkciou kúpeľného územia.

Prírodný liečivý zdroj a prírodný minerálny zdroj môže využívať fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba v súlade so znením § 10 ods. 1 tohto zákona len na základe povolenia, ak tento zákon neustanovuje inak. V povolení využívať zdroj sa musí rešpektovať charakter a využiteľné množstvo vody z prírodného liečivého zdroja a z prírodného minerálneho zdroja a ochrana hydrogeologickej štruktúry.
V konaní o vydanie povolenia využívať zdroj, ktoré sa uskutočňuje pred Štátnou kúpeľnou komisiou, je v súlade so znením § 12 ods. 2 dotknutým orgánom vždy aj obec, na ktorej území sa prírodný liečivý zdroj alebo prírodný minerálny zdroj nachádza.

Doprava

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov

V súlade so znením § 3 ods. 2 tohto zákona vykonávajú obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Obce na miestnych komunikáciách a na účelových komunikáciách určujú so súhlasom dopravného inšpektorátu použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Rovnako v súlade so znením § 3a ods. 4 vykonávajú obce pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie (všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej

doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií) a účelové komunikácie (slúžia spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch).
Štátny odborný dozor nad miestnymi komunikáciami a účelovými komunikáciami vykonávajú v podľa §3c, ods. 1, písm. c) taktiež obce.

Cesty (vrátane ich prejazdných úsekov cez obce sú pozemné komunikácie zaradené do cestnej siete; do cestnej siete patria aj pozemné komunikácie mimo územia zastavaného alebo určeného na súvislé zastavanie, ktoré spájajú železničné stanice, terminály kombinovanej dopravy, letiská pre pravidelnú verejnú dopravu a verejné prístavy s diaľnicami a cestami, ak neslúžia ako účelové komunikácie prevažne na prevádzku alebo na správu týchto zariadení) II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdných úsekov cez obce sú v zmysle ustanovenia §3d, ods. 2 vo vlastníctve samosprávneho kraja, ktorý zároveň vykonáva ich správu a miestne komunikácie sú v zmysle ustanovenia §3d ods. 3 vo vlastníctve obcí, ktoré sú taktiež správcom týchto komunikácií ako aj účelových komunikácií vo vlastníctve obce.

V súlade so znením §3d ods. 9-11 tohto zákona samosprávny kraj:
- poskytuje informácie a podklady o plánovaní, príprave a výstavbe ciest v jeho vlastníctve na účely spracovania štátnej koncepcie diaľnic a ciest ministerstvu dopravy pôšt a telekomunikácií,
- poskytuje údaje o zjazdnosti ciest v jeho vlastníctve ministerstvu,
- schvaľuje po kladnom prerokovaní s ministerstvom plány zimnej údržby ciest vo vlastníctve samosprávneho kraja.

Samosprávny kraj a obec pre pozemné komunikácie v ich vlastníctve zabezpečujú technickú evidenciu ciest a miestnych komunikácií v súlade s ústrednou technickou evidenciou diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a rovnako zabezpečujú stavebnotechnické vybavenie ciest a miestnych komunikácií v ich vlastníctve podľa potrieb cestnej dopravy a obrany štátu.

V súlade s ustanovením § 9 ods. 3 tohto zákona obce, s prihliadnutím na miestne pomery, svojimi všeobecne záväznými nariadeniami určujú rozsah povinností vlastníkov, správcov a užívateľov nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v zastavanom území a hraničia s cestou alebo

miestnou komunikáciou, ktorí sú povinní bez prieťahov odstraňovať závady v ich schodnosti pokiaľ tieto závady vznikli znečistením, poľadovicou alebo snehom.

Vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon)

V zmysle ustanovenia § 9 tejto vyhlášky užívatelia nesmú diaľnice, cesty alebo miestne komunikácie znečisťovať a poškodzovať; najmä nesmú

- znečisťovať alebo inak poškodzovať dopravné značenie,
- prechádzať cestné priekopy,
- jazdou rozrušovať dočasné skládky na cestnom telese pri vykonávaní údržby,
- používať snehové reťaze v úsekoch, kde nie je vozovka dostatočne pokrytá snehovou vrstvou,
- používať s výnimkou ozbrojených síl a ozbrojených zborov pásové vozidlá a iné vozidlá, ktorých kolesá nie sú opatrené pneumatikami alebo gumovými obručami,
- vchádzať na vozovku s neočistenými vozidlami,
- otáčať záprahy a poľnohospodárske stroje na vozovke, krajnici a priekopách pri vykonávaní poľných prác,
- poškodzovať súčasti komunikácií, smerové stĺpiky, zásnežky, zábradlia, cestnú zeleň a iné vybavenie a zariadenie komunikácie,
- zasahovať do odtokových pomerov na cestnom telese i v jeho okolí,
- zasahovať do rozhľadových pomerov,
- hnať dobytok po diaľnici, ceste a miestnej komunikácii budovanej ako rýchlostná komunikácia alebo cez ňu a jej súčasti,
- používať stroje a zariadenia, ktoré môžu spôsobiť poškodenie komunikácie,
- vypúšťať splašky na komunikáciu a znečisťovať ju prepravovanými materiálmi a predmetmi.

V súlade s ustanovením § 11 vyhlášky na zvláštne užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií je potrebné povolenie príslušného cestného správneho orgánu – teda v prípade ciest II. a III. triedy vo vlastníctve samosprávneho kraja povolenie samosprávneho kraja a v prípade miestnych a účelových komunikácií vo vlastníctve obce povolenie obce. Vydanie takéhoto povolenia podlieha správnemu poplatku podľa osobitných predpisov.

Zvláštnym užívaním je najmä preprava nadmieru ťažkých alebo rozmerných predmetov a používanie vozidiel, ktorých rozmery alebo hmotnosť presahujú mieru ustanovenú osobitnými predpismi, umiestňovanie zariadení alebo predmetov na diaľnici, ceste alebo miestnej komunikácii, najmä predajných, reklamných alebo zábavných, umiestňovanie, skladanie a nakladanie predmetov, zariadení alebo materiálu na diaľnici, ceste a miestnej komunikácii, neslúžiacich na údržbu a opravy týchto komunikácií, ak sa nemajú bezodkladne odstrániť, usporadúvanie akcií, umiestňovanie vecí a zariadení (napríklad hospodárskych, kultúrnych, zábavných, skladov, predajní, používanie reproduktorov, nevhodných svetelných zdrojov) v blízkosti diaľnice alebo cesty, ak by sa ich prevádzkou alebo umiestnením, prípadne prevádzkovým ruchom nimi vyvolaným mohla ohroziť bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, hnanie stáda dobytka po ceste a miestnej komunikácii, vláčenie kmeňov alebo iných predmetov, ktorými by sa mohla cesta alebo miestna komunikácia poškodiť a zriaďovanie, vykonávanie plánovanej opravy a údržby nadzemných a podzemných vedení každého druhu.

Podľa ustanovení § 11 ods. 3) tejto vyhlášky žiadosť o povolenie podľa zvláštneho užívania ciest musí právnická osoba, resp. fyzická osoba podnikateľ podať spravidla štyri týždne vopred, a pokiaľ nejde o zvlášť mimoriadne prepravy musí žiadosť obsahovať:

- účel, rozsah a čas dopravy, či sa bude opakovať a podobne,
- návrh dopravnej trasy,
- druh, typ, prípadne poznávaciu značku vozidiel, ktoré sa majú použiť,
- údaje o hmotnosti, počte, zaťažení, rázvore náprav, o počte, rozmeroch, hustení a type pneumatík jednotlivých náprav, o najmenšom polomere otáčania vozidla alebo súpravy a tomu zodpovedajúcemu najmenšiemu vonkajšiemu polomeru otáčania,
- obrysový nákres vozidla alebo súpravy s vyznačením všetkých rozmerov a umiestnenia nákladu.

Prepravu vozidiel a nákladov s celkovou hmotnosťou vyššou ako 60 ton alebo nadmerných rozmerov možno povoliť len výnimočne, pokiaľ žiadateľ preukáže, že nie je technicky reálne znížiť hmotnosť prepravy ani použiť iný spôsob prepravy, a že zaťažiteľnosť mostov a nosnosť vozoviek overená štatistickým posúdením umožní realizáciu prepravy.

Ustanovenia § 14 ods. 1) a 2) tejto vyhlášky stanovujú, že vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľností a prevádzkovatelia všetkých výrobných, stavebných, hospodárskych

a iných činností nesmú diaľnice, cesty a miestne komunikácie a premávku na nich ohrozovať najmä pri

- ťažbe dreva a pri hospodárení v lesoch,
- prevádzke píl a skládok dreva,
- ťažbe kameňa, štrku, piesku a hliny,
- podzemných prácach,
- stavebnej činnosti každého druhu,
- poľnohospodárskej činnosti,
- úpravách vodných tokov a pri ich údržbe,
- úpravách odtokových pomerov.

Bez predchádzajúceho súhlasu obce alebo samosprávneho kraja, vykonávajúcich pôsobnosti správcu príslušnej cesty je zakázaná akákoľvek stavebná činnosť, ktorá by mohla ohroziť diaľnice, cesty a miestne komunikácie alebo premávku na nich alebo ktorá by realizáciou a umiestnením stavieb bránila v potrebnej modernizácii dotknutého úseku komunikácie, sťažovala strojovú údržbu alebo zhoršovala podmienky bezpečnej a plynulej premávky na komunikáciách.

Zákon č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov

V súlade s ustanovením § 1 tohto zákona sú predmetom jeho úpravy podmienky podnikania v cestnej doprave a pôsobnosť samosprávnych krajov a obcí v cestnej doprave.

Podľa ustanovenia § 29b tohto zákona samosprávny kraj pri výkone samosprávy najmä

- udeľuje a odníma dopravnú licenciu na vnútroštátnu pravidelnú autobusovú dopravu,
- schvaľuje cestovné poriadky vnútroštátnej autobusovej dopravy,
- uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme a poskytuje dopravcovi náhradu preukázanej straty,
- vykonáva odborný dozor nad cestnou dopravou v kraji, ak ide o pravidelnú autobusovú dopravu,
- vedie evidenciu dopravcov, ktorým udelil dopravnú licenciu.

Obec pri výkone samosprávy v súlade so znením § 30 toho istého zákona

- udeľuje a odníma dopravnú licenciu na autobusovú linku nepresahujúcu územie obce,
- dáva v konaní o udeľovaní dopravnej licencie na vnútroštátnu a medzinárodnú autobusovú dopravu na dožiadanie správneho orgánu súhlas na zastavovanie v obci na zriadenej zastávke a určuje stanovištia vozidlám dopravcov mimo ich priestorov v obci,
- schvaľuje cestovný poriadok autobusovej linky nepresahujúcej územie obce,
- uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme a poskytuje dopravcovi náhradu preukázanej straty,
- vykonáva odborný dozor nad cestnou dopravou v obci.

Vychádzajúc z ustanovenia §18a tohto zákona § 18a obec môže ustanoviť všeobecne záväzným nariadením podrobnosti o výkone práce vodiča taxislužby na území obce. Obec je rovnako oprávnená vymedziť časť verejnej pozemnej komunikácie ako stanovište vozidiel taxislužby a vyznačiť tento priestor dopravnou značkou. Súčasne je obec oprávnená ustanoviť všeobecne záväzným nariadením pre tieto stanovištia prevádzkový poriadok, ktorý upravuje v súlade s miestnymi podmienkami prevádzku na stanovišti taxislužby. Prevádzkový poriadok sa zverejní v mieste stanovišťa.

Podľa §7 ods. 1 samosprávny kraj na ktorého území je východisková zastávka autobusovej linky, ktorej zriadenie sa má povoliť, udeľuje licenciu na vnútroštátnu autobusovú dopravu na skupinu autobusových liniek dopravnú licenciu, ak to vyžaduje zabezpečenie dopravnej a ak nejde o diaľkovú autobusovú dopravu a o autobusovú linku presahujúcu územie samosprávneho kraja. Samosprávny kraj pri výkone samosprávy rovnako podľa § 29b tohto zákona schvaľuje cestovné poriadky vnútroštátnej autobusovej dopravy, uzaviera s dopravcom zmluvu o výkone vo verejnom záujme a poskytuje dopravcovi náhradu preukázanej straty, vykonáva odborný dozor nad cestnou dopravou v kraji, ak ide o pravidelnú autobusovú dopravu a vedie evidenciu dopravcov, ktorým udelil dopravnú licenciu.

Zákon č. 164/1996 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov

V súlade s ustanovením § 21 tohto zákona cestovným poriadkom verejnej osobnej dopravy na dráhe je súhrn údajov o pohybe vlakov prepravujúcich osoby, zvieratá a veci, ktorý sa má uskutočniť na dopravnej ceste počas určeného obdobia. Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy vychádza pri vypracovaní cestovného poriadku z požiadaviek dopravcov.

Podľa znenia ods. 2 tohto zákonného ustanovenia návrh cestovného poriadku a návrh jeho zmien je prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy povinný prerokovať pred jeho zverejnením so žiadateľmi o pridelenie kapacity dopravnej cesty a samosprávnym krajom, ktorého územím dráha prechádza.
Dopravca, ktorý má na základe licencie prevádzkovať verejnú osobnú dopravu na električkovej, trolejbusovej, špeciálnej alebo na lanovej dráhe, je povinný predložiť pred začatím prevádzkovania dopravy na dráhe cestovný poriadok na schválenie obci, v ktorej sa nachádza východisková stanica dráhy.

Vychádzajúc z ustanovenia § 63 štátnu správu vo veciach dráh vykonávajú dráhové správne úrady, ktorými sú aj samosprávne kraje, na ktorých území sa nachádza električková alebo trolejbusová dráha. Tieto podľa § 66 ods. 1 vykonávajú pôsobnosť podľa tohto zákona vo veciach električkových a trolejbusových dráh s výnimkou

- schvaľovania typu dráhového vozidla a jeho podstatnej zmeny,
- overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku a prevádzke,
- rozhodovania o vyradení alebo obmedzení určených technických zariadení z prevádzky,
- vydávania a odnímania oprávnení na vykonávanie určených činností (pričom určenými činnosťami sa rozumejú projektovanie, konštrukcia, výroba, vykonávanie montáží, prehliadok, údržby, opráv, rekonštrukcií, obsluhy, revízií a skúšok určených technických zariadení, ako aj zváranie a nedeštruktívne skúšanie dráhových oceľových mostných konštrukcií, konštrukcií podobných mostom, koľajníc, dráhových vozidiel, plnenie kovových tlakových nádob používaných na dráhach plynmi, plnenie nádržkových vozňov, nádržkových kontajnerov a vymeniteľných nadstavieb plynmi a ostatnými nebezpečnými látkami),
- vydávania a odnímania dokladov o odbornej spôsobilosti fyzických osôb na vykonávanie revízií, prehliadok, skúšok, obsluhy určených technických zariadení a kontrolu činnosti vo zváraní a nedeštruktívnom skúšaní,
- poverovania právnických osôb na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňovania zoznamu poverených osôb,

- schvaľovania technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku, rozhodovania o nespôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku, vydávania a odnímania technických preukazov dráhového vozidla.

Záver

Predložená analýza mapuje funkcie, kompetencie a činnosti územnej samosprávy vychádzajúce z platnej legislatívy, ktoré predstavujú pre podnikateľov administratívnu záťaž. Tá vyplýva zo zapojenia ľudských a finančných zdrojov potrebných na splnenie úloh vyplývajúcich z konkrétnej kompetencie, a teda spôsobuje podnikateľom dodatočné náklady, čím môžu v hraničných prípadoch pôsobiť ako bariéra vstupu podnikateľa na trh, prípadne jeho zotrvania na trhu za daného regulačného rámca.

Z absolútneho počtu 38 analyzovaných kompetencií ani jedna nezodpovedala stupňu zaťaženia 1, ktoré by svojou váhou zodpovedalo povinností spojených s platbou dane z príjmu. Napriek tomu viac ako tretina kompetencií administratívne zaťažuje podnikateľov stredne až významne.

Stupeň	Administratívna záťaž	Podiel kompetencií (v %)
1	Vysoká	0
2	Významná	13,2
3	Stredná	23,7
4	Nízka	44,7
5	Zanedbateľná alebo žiadna	18,4

Stupeň záťaže bol odhadovaný na základe kombinácie počtu zasiahnutých subjektov a rozsahom povinností vyplývajúcich z konkrétnej kompetencie.
Ak sa bude v budúcnosti pokračovať v upresňovaní miery administratívnej záťaže a presnejšej kvantifikácii či peňažnom vyjadrení nákladov (a následných makroekonomických prepočtoch, napríklad ako podielu na HDP), kľúčovým je zistenie čo najpresnejšieho počtu zasiahnutých podnikateľov. Takýto postup využívajúci Standard Cost Model (SCM) analýzu vyžaduje totiž exaktné údaje, ktoré nie sú na Slovensku dostupné. Získať by sa dali napríklad prieskumom medzi podnikateľmi. Jeho výstupom by boli údaje o množstve času, ľudského kapitálu a finančných zdrojov vynaložených na naplnenie úloh vyplývajúcich z kompetencií, ktoré by sa dali použiť ako vstupy do SCM modelu.